

2023

Pedagógiai program

Készítette: **Lénárt Péter, igazgató**

Alkalmazotti közösség jóváhagyásának dátuma: **2023.04.03.**

Fenntartói jóváhagyás dátuma: **2023.04.20.**

Érvényes: **2023.09.01.**

Innovációs Gimnázium

100 534

1153 Budapest, Bocskai u. 70.-72

www.iszti.hu

Tartalomjegyzék

1	Az iskola nevelési programja	4
1.1	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
1.1.1	Nevelési alapelvek	4
1.1.2	Oktatási alapelvek	5
1.1.3	Nevelő – oktató munka céljai, feladatai, értékei	6
1.2	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
1.3	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
1.3.1	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	15
1.4	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
1.4.1	A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	17
1.4.2	Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	17
1.4.3	A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	17
1.4.4	Közösségi szolgálat- Társadalmi felelősségvállalás	18
1.4.5	A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	20
1.5	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	21
1.5.1	A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai	21
1.5.2	Az osztályfőnökök feladatai és hatásköre	21
1.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	22
1.6.1	Sajátos nevelési igényű tanulók (SNI)	23
1.6.2	A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségű tanulók	24
1.6.3	A kiemelten tehetséges tanulók segítése	28
1.6.4	A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	30
1.6.5	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	30
1.6.6	Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása	31
1.6.7	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	33
1.7	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai.....	34
1.8	A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái	35
1.8.1	A diákokkal való kapcsolattartás formái	36
1.8.2	A szülők közösségét érintő együttműködési formák	36
1.9	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	38
1.9.1	A vizsgaszabályzat célja	38
1.9.2	A vizsgaszabályzat hatálya	38
1.9.3	A vizsgatantárgyak követelményrendszere	38
1.10	Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	39
1.11	A felvételi eljárás különös szabályai	39
2	Helyi tanterv	41
2.1	Óratervek	42
2.1.1	Nat 2020 - Gimnáziumi nevelés-oktatás	42
2.1.2	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	44

2.2 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása...	45
2.2.1 A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	45
2.2.2 A 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	46
2.3 A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása iránti igény és annak megvalósítása	46
2.4 Projektoktatás	47
2.5 Mindennapos testnevelés	48
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	48
2.7 A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése.....	48
2.7.1 Fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű oktatásban	50
2.8 A tanuló tanulmányi munkájának értékelése, számonkérésének követelményei és formái	51
2.8.1 A tanulók értékelése	51
2.8.2 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje	52
2.8.3 A szóbeli feleltetés szerepe és jelentősége	53
2.8.4 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	53
2.8.5 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	55
2.8.6 Az osztályfőnöki értékelés dicsérő és elmarasztaló rendszerének alkalmazási elvei.	55
2.9 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei.....	56
2.10A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	56
2.11A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	56
2.11.1 A magatartás értékelésének elvei	56
2.11.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei	57
2.12A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	57
2.13Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	58
2.13.1 Az iskola egészség nevelési elvei	58
2.13.2 Az iskola környezeti nevelési elvei	62
2.14A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	71
3 Záró dokumentumok	74
3.1 A dokumentum kezelési rendje	74
3.2 Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	75
3.2.1 Nevelőtestületi nyilatkozat	75
3.2.2 SzMK Nyilatkozat	75
3.2.3 DÖK Nyilatkozat	75
3.2.4 Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat	76

1 Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1 Nevelési alapelvek

Tevékenységünk középpontjában a minőségi középfokú nevelő- és oktatómunka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk. A tanulóbarát, családi légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását. Minőségpolitikánk megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink társadalmilag hasznos, biztos erkölcsi alapokon nyugvó, egyénileg sikeres emberekké váljanak. A nevelő-oktató munka a kerettantervek alapján kidolgozott helyi tantervekre épül. A helyi tantervek egyszerre konkrétak és rugalmasságra lehetőséget adók.

Konkrét és meghatározott mindaz, ami az iskola típusából, profiljából, az iskola képzési céljából és a központi kerettanterv előírásaiból következik.

A rugalmasság azt jelenti, hogy az iskola a tantárgyi rendszer és az óraterv kialakításánál figyelembe veszi a belépő tanulók hozott tudását és képességeit-készségeit, továbbá a tanulók érettségi utáni továbbtanulási, illetve munkába állási elképzeléseit a helyi tanterv kialakításánál.

Az iskolát az erőszakmentesség és a méltányosság jellemzi. Olyan állampolgárokat nevelünk, akik tiszteletben tartják a törvényeket és az együttélés szabályait.

- Az iskola segít az autonóm személyiség kialakulásában, abban, hogy tanulóink megfogalmazzák és tudatosítsák magukban a családjuk és önmaguk által fontosnak tartott értékeket. Mivel a mai világban a diákok jelentős része nem hoz otthonról példát a harmonikus családi élethez, ezért az iskola feladata is, hogy családi mintákat közvetítsen, felkészítse a gyerekeket a családi életre, segítséget nyújtson a gyermekeknek és a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában.
- Az iskola képviseli és tudatosítani kívánja az értékrendszerben megfogalmazott alapvető emberi, etikai, esztétikai, környezeti értékeket, etikai normákat, európai értékrendet.
- Fontosnak tartjuk a toleranciára nevelést abban az értelemben, hogy fogadják el a másságot, tiszteljenek más népeket, etnikumokat, kultúrákat, ha az nem mond ellent az alapvető etikai normáknak.
- Tanulóink ismerjék és szeressék saját nemzeti hagyományait, melynek színterei nemcsak a történelemórák és kirándulások, hanem a határon túli kapcsolatok ápolása is.
- Az iskola a diákok szocializációjának egyik legfontosabb színtere. Az emberi kapcsolatok kialakításában, az együttműködésben, a másik ember megértésének megtanulásában, az

egyéni és a csoportérdek összehangolásában az osztályközösségnek és az osztályfőnöknek alapvető jelentősége van.

- A szocializáció fontos eszköze a házirend szabályainak betartása és betarttatása, mely elengedhetetlen az intézmény sikeres működésének érdekében még akkor is, ha ezek a kötelezettségek az egyén számára erőfeszítést jelentenek.
- Az iskola pedagógiai rendszerét a szeretet, törődés, gondoskodás és felelősségtudat jellemzi. Egyaránt figyel az emberre, mint személyiségre, megfelelően kezeli a tanulók életkori, egyéni sajátosságait, az iskola életét gazdagító értéknek tekinti a diákok különböző közösségekből hozott szokásait.
- A környezeti nevelés elsősorban szemléletalkotás. Diákjainkat arra kell megtanítani, hogy a szélsőséges álláspontokat meghallgatva, megismerve, a reális kockázatot, a hátrányokat és előnyöket mérlegelve alakítsák ki saját meggyőződésüket. Környezetbarát szemléletre, erkölcsi alapon működő belső tiltásra, önkorlátozásra, másokkal való együttműködésre kell nevelnünk. A tanulók közösségi munka során tesznek szert szociális érzékenységre és önállóságra a közösségi problémamegoldás terén.
- Az egészségnevelés az életminőség szempontjából alapvető. Az egészséges életmód kialakítása, a betegségek megelőzése, a helyes táplálkozásra, a mozgásra ösztönzés, az alkoholtól, a dohányzástól, a kábítószerektől való elzárkózás sugalmazása kötelességünk. A testnevelés, a sokmozgásos sportok a fizikai állóképesség növelése és az ügyesség kialakítása mellett elősegítik az önbizalom, a küzdőszellem, a kooperáció kialakulását és megerősítését. Célunk, hogy diákjaink megtanulják, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel kell használni a fenntartható fejlődés elvei alapján. Tudatosítjuk a természeti és épített környezet védelmét, a gazdasági és társadalmi folyamatok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatát tantárgyakba integrálva és iskolán kívüli tanulási folyamatok során oktatjuk.
- Célunk a munkavállalói kompetenciák kialakítása. A pályaeorientációs foglalkozások színterei a tanórák, ahol nemcsak ismereteket szereznek a tanulók, hanem az iskolából kikerülve a rájuk váró munkaerő-piaci lehetőségekről is rendszeres tájékoztatást kapnak. Ezt a törekvést támogatják időről időre az osztályfőnöki órák is.
- Az iskola feladata az is, hogy a gyerekek ismerkedjenek meg a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóság és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetéseinek módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

1.1.2 Oktatási alapelvek

- Diákjaink rendelkezzenek mind a humán-, mind a reáltudományok alapjait képező legalapvetőbb ismeretekkel.
- Tanulóinkat fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, melynek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.

- Az oktatás a tanulók egyéni képességeinek figyelembevételével történik. Az iskolában minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- Diákjaink megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, elvárásokat.
- A kiemelkedő képességű tanulóink lehetőséget kapnak tehetségük kibontakoztatására.
- Diákjaink ismerjék meg az információszerzés modern technológiáját, tanulják meg az információk megkeresésének, feldolgozásának, kezelésének eljárásait. A számítástechnika középfokon való ismerete elengedhetetlen.
- A nyelvtudás minden leendő értelmiségi számára nélkülözhetetlen ahhoz, hogy szakmáját művelje és más kultúrákat megismerjen. Az iskolánk ezen a területen választási lehetőséget biztosít az angol, német és olasz nyelv tanulása között.

1.1.3 Nevelő – oktató munka céljai, feladatai, értékei

Alapvető célunk, hogy a diák a tanulási folyamat aktív résztvevője legyen, ennek során a tanár segítségével átélje a felfedezés, a megismerés és tudás örömét.

Az intézmény nevelő - oktató munkájának célja, hogy tanulóközösségének:

- szilárd, biztos ismereteket nyújtson,
- felkészítse őket a naprakész ismeretekre a munkába álláshoz,
- képessé tegye őket a szakmailag önálló munkára,
- általános műveltséget közvetítsen,
- képessé tegye őket az általános emberi normák betartására, társadalmi beilleszkedésre,
- neveljen a családi életre, a hagyományok megtartására,
- neveljen testileg és lelkileg egyaránt az egészséges életmódra,
- neveljen a toleranciára, a másság elfogadására.

Tanulóink az iskola elvégzése után legyenek képesek:

- önmagukat menedzselni, döntéseket hozni, azokért felelősséget vállalni,
- kommunikálni szóban és írásban,
- kooperálni szűkebb és tágabb környezetükkel.

Célunk tehát olyan alapvető ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet (család, iskola, lakóhely, munkahely) valós életének gyakorlatába; dönteni tudjanak (egyedül vagy hozzátartozóik segítségével) a továbbtanulásról, további életükről. Ugyanakkor nyitottá kell válniuk a makrovilág történései iránt is.

Célunk továbbá olyan "félig érett", nyitott fiatalok kibocsátása iskoláinkból, akik kellő és igényes alapismeretekkel és szakmai ismeretekkel rendelkeznek, amelyek alapul szolgálnak egy magasabb szintű ismeretrendszer megszerzéséhez és életüket átfogó belső kényszerből fakadó önképzéshez.

Tudatosan és radikálisan csökkenteni akarjuk a tanulókat érő kudarcok számát, mivel a jó - a tanuló egyéni fejlődéséhez mért - eredmények hangsúlyozásán, a sikereken keresztül történő munkát tartjuk célravezetőnek. Ugyanakkor rá kívánjuk nevelni őket az esetleges kudarcok elviselésére is, a kettő között lehetőleg egészséges összhangot teremtve.

Mindezt olyan tartalmú és nyelvezetű tananyaggal kívánjuk elérni, amely az adott korosztálynak szól, érte készült, visszatükrözi vágyait, elképzeléseit, ötleteit is.

A fentiek megvalósításának érdekében a nevelés és oktatás folyamán kiemelten kezeljük a munkaerő-piaci helytálláshoz, a magasabb életnívón való éléshez nem nélkülözhető olyan kulcskompetenciák oktatását, mint:

- tanulási technikák, a tanulás az egész életen át (life-long learning) elsajátítása,
- a személyes tulajdonságok (önépítés, terhelhetőség, kreatív gondolkodás, érdeklődés, nyitottság stb.) fejlesztése,
- a szociális képességek (kommunikációs készség, alkalmasság team-munkára, értékelés és diagnóziskészítés képessége, stb.) kialakítása.

Iskolánk az európai normák szerinti programok összeállításával kívánja neveltjeinek életesélyeit, munkaerő-piaci helytállását biztosítani, ezért programunkba tudatosan építettük be az Európai Unióval összefüggő ismereteket.

Ehhez szükséges a megfelelő motiváció, valamint változatos - korosztályához és egyéniségéhez illő - munkamódszerek.

Ezt segíti a különböző óraformák (tanári előadás, frontális óra, csoportmunka, egyéni munka) arányos alkalmazása. A tanulói kiselőadások, önálló kutatások, pályamunkák, kísérletek bemutatása hatékonyabbá, élményszerűbbé teszik a tanulást. A tanórai nevelés célja a szakórákon tanítandó tananyag tartalmából adódó lehetőségek (rendszeretetre és precizításra való nevelés, a logikus problémamegoldó gondolkodásra való nevelés, projekt és csoportmunkában való dolgozásra nevelés, önálló munkára nevelés) a szaktanár emberi magatartása és tevékenysége, az osztályfőnöki órákon az osztályfőnök, külső előadók tudatos, tervszerű, építő jellegű nevelő munkája révén valósul meg. A tanórákon kívüli nevelés a kirándulások alkalmával, az iskolai rendezvények alkalmával, a vetélkedők, versenyek során, a színház-, mozi-, múzeumlátogatások során, és a tervezett bel-és külföldi testvériskolákkal kialakított és fenntartott kapcsolat útján valósul meg.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákokban kialakuljon az igény a tartalmában és formájában is színvonalas, rendezett munkára. Ezért is van nagy jelentősége a vizuális és esztétikai nevelésnek minden tantárgyon belül.

Az előbb felsorolt pedagógiai célok az iskola minden tanulója igazak.

Gimnázium

- Feladat az érettségi vizsgára és a továbbtanulásra való felkészítés, a magasabb műveltség megszerzését alapozó nevelés és oktatás.
- Nagy hangsúlyt kap ugyanakkor a munkára nevelés is.
- Ki kell alakítani az élethosszig tartó tanulási igényt, felelősségérzetet.
- Meg kell tanítani összefüggésekben gondolkodni a tanulókat, illetve az információs ismeretek megszerzésére, valamint arra, hogy el tudjanak igazodni bennük.
- Meg kell ismertetni az európai integrációs folyamatokat, valamint hazánk kapcsolódását ehhez a folyamathoz a nemzeti hagyományok megtartásával együtt.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megnövekedett. Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában

Iskolánk a tanulók személyiségének fejlesztését, adottságaik, képességeik, tehetségük kibontakoztatását, tudásuk optimális szintre emelését állítja középpontba.

Alapdokumentumaink közül a Nemzeti alaptanterv - ennek megfelelően a kerettanterv - a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Iskolánk nevelési rendszerének meghatározó elemei a személyiségfejlesztéssel kapcsolatosan:

- a személyiség minél teljesebb kibontakoztatása,
- a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kibontakoztatása, fejlesztése,
- az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó ismeretek gyarapítása,
- a műveltség, a világszemlélet, a világkép formálása,
- a tanulásnak, a játéknak, a munkának beépítése a színes, sokoldalú iskolai életbe,
- az önismeret, az együttműködési készség fejlesztése,
- az akarat edzése,
- az életmód, a motívumok, a szokások, az értékekkel történő azonosulás fokozatos kialakítása, meggyökereztetése.

Értérendszerünkől fakadóan alapvető nevelési feladatok a következők:

- Önismeretre, önfegyelemre nevelés. A serdülők és ifjak gyakran türelmetlenek egymással, szüleikkel és tanáraikkal szemben. Ha megismerik és kezelni tudják egyéni és életkori sajátosságaikat, a nehéz helyzetekben is megfontoltabban tudnak reagálni. Az önmagát jól ismerő ember képes kezelni indulatait, feszültségeit, tud viselkedni, alkalmazkodni. Külön hangsúlyt kap az önismeret fejlesztése (önismereti órák, osztályfőnöki órák, iskolán kívüli lehetőségek formájában).
- Akaraterőre nevelés. A jellemformálás fontos eszköze. Az iskolai élet, a tanulás, a konfliktusok feldolgozása során az akarati tényező megléte elengedhetetlen. Az indulat fékezése, a helyzet elfogadása, a kérni tudás, a lemondani tudás, a döntések meghozásának készsége, a józan megfontoltság stb. cselekedtetéssel fejleszthető.
 - Széles tevékenységkínálat, változatos pedagógiai módszerek, személyiségfejlesztő oktatás az élményszerzés örömeinek nyújtásával.
 - A konstruktív szokások kialakítása (olvasás, munka, kulturált szórakozás stb.).

- A tanár pedagógiai tevékenységével fejleszti a tanulók motivációs bázisát, törekszik az intellektuális tevékenység megszerettetésére, a permanens önképzés szükségletének kialakítására.
- Lehetőséget biztosít a kreatív kezdeményezéseknek, sokoldalúan készíti fel tanulóit a teljesítményhelyzetekhez való alkalmazkodásra (tehetséggondozó szakkörök, tanulmányi versenyek).
- A tanórai tevékenységen túl az intellektuális, esztétikai és érzelmi nevelés fejlesztésére a különböző szakkörök működtetésével, a színvonalas iskolai ünnepélyekkel nyújt lehetőséget.
- Minden területen fejleszti a hatékony kommunikációt, a véleményalkotást, a döntéshozatal, a problémamegoldás, a magabiztosság képességeinek gyakorlását szóbeli feleletek, versenyek segítségével, valamint diákképviseleti feladatokkal.
- Elősegíti a személyiség jövőképeének, pályaorientációjának fejlődését.
- Pozitív gondolkodásra nevelés. Az önelfogadással, az önbecsüléssel kialakíthatjuk a magabiztos magatartást, hogy tanulónk higgyen önmagában és tudja bátorítani társait is. Olyan életcélokat kell kitűzni, amelyek saját értékeik ismeretében és tudatában megvalósíthatók. A pedagógus hatékony modellközvetítő szerepe a személyiségformálás egyik legfontosabb eszköze.
- Szeretetre nevelés. A személyiség fejlesztésének - az akarati nevelés mellett - másik alappillére. Tanulóink kapjanak szeretetélményt! Az emberi kapcsolatok, a tanár-diák kapcsolatok nem képzelhetők el a segítség, a törődés, a részvétel, az együttérzés, a tapintat megtapasztalása nélkül.
- Konfliktuskezelésre nevelés. A konfliktusok, a siker és a kudarc mindennapjaink, életünk elemei. Feldolgozásuk, elfogadásuk a személyiség fejlődésének elengedhetetlen eleme. Rá kell nevelnünk tanulóinkat arra, hogy miként lehet a kudarcból felállni, lelkiileg helyreállni. Rá kell mutatnunk, hogy életünk során e két tényezőt harmóniába kell hoznunk.
- Szociális érzékenységre, empátiára, kapcsolatteremtésre, emberismeretre nevelés. Törekszik a családi szocializációban mutatkozó hiányok pótlására: a morális magatartás, a társas viselkedési normák elsajátítására, a viselkedési készség gyarapítására, a segítő, karitatív, egymást tisztelő, empátiás magatartás kiépítésére, az illemszabályok betartására. A közösségi együttélés megköveteli, hogy az egyén ne szigetelődjön el, hogy tagja legyen közösségeknek, hogy megismerje és elfogadja társait, velük kapcsolatot teremtsen, velük együtt érezzen. Az ilyen típusú érzelmek lehetővé teszik az életre szóló barátságokat, szeretet adását és elfogadását, de elvezethetnek az egymást felelősen vállaló párkapcsolatok kialakulásához is. Pedagógiai módszereivel segíti a személyiségfejlődésben zavart szenvedő tanulókat, szükség esetén a gyermekvédelem lehetőségeivel élve.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek kulcsterületeiként tekintünk a következő feladatokra:

- a dohányzásmentes iskola megvalósítása,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- családi életre nevelés,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenciós munkát.

Az iskola nevelési programjának részeként direkt és indirekt módon tovább folytatjuk az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, kábítószer-használat) elleni küzdelmet. A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az iskolaorvos az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával aktívan és folyamatosan részt vesz, probléma esetén szülővel, osztályfőnővel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

1.3.1 Az egészségnevelés lehetőségei

Iskolánk Pedagógia Programjának részeként elkészített Egészségnevelési program kidolgozása a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról alapján valósult meg, mely előírja az iskolák számára kötelező egészségnevelési feladatokat, és ezeknek a pedagógiai programba való beillesztését.

A program kidolgozásakor az iskola irányelvei, valamint az emberek egészségi állapotának aggasztó romlása volt irányadó.

Az egészségügyi világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Olyan oktatási – nevelési gyakorlatot folytatunk, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és tanulók jólétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez.

Az elkészített egészségnevelési programot a mindennapi oktató-nevelői munkához használjuk, elsősorban prevenciós céllal, hiszen mindannyian tudjuk és tapasztaljuk, hogy az utóbbi évtizedekben milyen kedvezőtlenül alakult a népesség egészségi állapota.

A helyzet kialakulásáért az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra és a hiányos prevenciók tevékenység a felelős.

A mértéktelen és egészségtelen táplálkozás, a tömegessé vált mozgásszegény életmód, a környezet egyre növekvő szennyezettsége, az emberi idegrendszert károsító állandósult és kóros szintű stressz civilizációs betegségek, amelyek a mentális kórképek aggasztó mértékű elterjedéséhez, a szenvedélybetegségek és az allergia népbetegséggé válásához vezettek.

Az idős embereknek az egészségügyi problémák ellenére egyre növekvő lélekszáma és százalékos aránya, valamint a születések számának drámai csökkenése (az egygyermekes családmódel tömegessé válása) következtében a fogyasztói társadalom saját demográfiai egyensúlyát fenntartani képtelen.

Meggyőződésünk, hogy hazánk és a fejlett világ jövője azon múlik, sikerül-e megértetnünk és elfogadtatnunk a fiatal nemzedék tagjaival saját egészségük megóvásának és a társadalom demográfiai egyensúlya fenntartásának szükségességét.

Egészségfejlesztésünk fő feladata a környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, egyéni képességek fejlesztése és szemléletváltóztatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Az egészségfejlesztés a WHO meghatározása szerint olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség- és cselekvésorientált tevékenység. A jó szándék, a lelkesedés még nem elegendő, hiszen alapos és szakmailag korrekt ismeretek nélkül a pedagógus esetleg károkat is okozhat.

A fenti felsorolásokból is látható, hogy az egészségnevelési program összeállítása nem egy kolléga feladata. A tantestület közös munkájára van szükség.

A legjobb program sem lehet eredményes, és a legfelkészültebb, legaktívabb egészségnevelő szakember, drogügyi prevenciók szakember sem tudja feladatát eredményesen ellátni a kollégák és az iskolavezetés támogatása nélkül.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgásprogram célja a gyermekek egészséges testi–lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszerítik, amely mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, minden testnevelésórán és minden egyéb testmozgási alkalmakon megtörténik a keringési- és légzőrendszer megfelelő terhelése.

A mindennapos testedzés program tervezésekor és megvalósításakor meghatározó szereplő a tantestület elkötelezett testnevelője, hiszen ez a siker egyik kulcsa.

Egészségnevelés tartalma

Az egészségre nevelés magában foglalja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének, a betegségek megelőzésének elősegítését, az egészséges állapot, a harmonikus életvitel értéként való tisztelésének közvetítését, a veszélyeztető tényezők és veszélyhelyzetek

helyes kezelésének, a szenvedélybetegségek és a mentális kórképek elkerülésének megismertetését, a családi életre, az emberi társadalom fennmaradásához szükséges ésszerű cselekvésre való felkészítést.

Fontos felismerniük azt, hogy milyen összefüggés van az életmód és az egészségi állapot között. Segítséget kell nyújtanunk abban, hogy a tanuló helyén értelmezzék azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyközi kapcsolatokon is múlik. Legyen tisztában testi adottságaival, vércsoportjával, betegségekre való hajlamával. Szükség esetén tudja és alkalmazza az egészségnyújtási eljárásokat. Harcoljon a kábítószeres és az AIDS ellen. Fontos lenne egészségneveléssel foglalkozó intézmények meglátogatása előadók biztosításával.

Tanulóink egészségi állapota

Tanulóink egészségi állapotáról, egészségvédelméről az iskola-egészségügyi szűrővizsgálatok alapján elmondhatjuk, hogy diákjaink közül egyre több tanulóra jellemző a mozgásrendszeri kóros elváltozás. Gyakoriak a tartáshibák és a szerkezeti elváltozások.

Jellemző a tanulók táplálkozási szokásaira az aránytalanul sok édesség, szénsavas üdítőitalok, energiatalkok nagyarányú fogyasztása, és nagyon kevés a gyümölcsöké, zöldségké. A korszerű táplálkozási szokások kialakítására a családok többségében anyagi helyzetük függvényében fordítanak gondot.

Szerencsére tanulóink többségének magatartása elutasító a káros szenvedélyek iránt.

Megállapítható, hogy tanulóink szívesen sportolnak, de keveset.

Testnevelés órákon

Évente egy alkalommal – tavasszal – mérjük a tanulók fizikai állapotát. *Fizikai és motorikus képességük méréséhez, minősítéséhez az Oktatási Minisztérium által kiadott és ajánlott eszközöket és útmutatót használjuk.*

A feladatok, valamint a mérések eredményei tanulócsoporthoz szerint számítógépes adatbázisba kerülnek. A program a testmagasság és a testsúly alapján kiszámítja a testsúlyindexet, ez adja a fitességi pontok alapját. A pontszámok fejezik ki a tanulók pillanatnyi fizikai állapotát.

A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő is.

A testi nevelés és a gyógytestnevelés rendje

Az egészséges tanulók felmentését testnevelésórától szakorvosi vélemény alapján csak az igazgató engedélyezheti. Átmeneti időre szakorvosi vélemény alapján, indokolt esetben szülői kérésre is a szaktanár is felmentheti a tanulót a tanórai munkavégzés alól. A tanuló ekkor is részt vesz a tanórán, de nem dolgozik.

A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az orvos könnyített vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő a számukra.

A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az órarendi testnevelés órákon, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania.

A gyógytestnevelési foglalkozásokra utalt tanulók gyógytestnevelésen való megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

Tevékenységi formák a többi tanórán

Osztályfőnöki óra

Egészségnevelési témát dolgozunk fel osztályonként, ennek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség is.

A lelki egészség fejlesztését szolgálják a személyiségtesztek értékelése utáni feladatmeghatározások.

Igény szerint külső szakember (orvos, védőnő, egészségsszervező) meghívása is indokolt lehet.

A testi egészségre nevelést erősíti az iskolai egészségnevelési program témaköreinek feldolgozása az osztályfőnöki, biológia, mentálhigiénia és etika órákon.

Ezek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a testi higiénia kialakítása,
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek felismerése és ismerete,
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok, gyógyszerhasználat,
- elsősegély-nyújtási ismeretek,
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- tanulás és tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- rizikóvállalás és kockázatai, közlekedés, személyes biztonság,
- szenvedélybetegségek elkerülése; alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége.

A lelki egészségre nevelést a helyi tanterv osztályfőnöki óráiban szereplő konfliktuskezelés (önismeret, stressz kezelés, döntéshozás, pozitív döntéshozás) témáinak feldolgozása szolgálja; a feldolgozandó anyagnál természetesen figyelembe véve a tanulók életkorát.

Az osztályfőnöki órán feldolgozott témakörök és a biológia tantárgy emberismeret anyagrésze koncentrálnak – kölcsönösen erősítve egymást.

Az osztályfőnöki óra a felmerülő etikai és mentálhigiéniai problémák megvitatásának terepe is. Elsősorban az osztályfőnök kamatoztathatja itt osztályával ápolt bizalmas kapcsolatát, de vendégek is megjelenhetnek: az igazgató, más tanárok, külső előadók.

Biológia

Az egészségre nevelés hagyományos színterei a biológiaórák. E tárgy keretében ismerkednek meg a tanulók az emberi lét biológiai alapjaival, az egészségvédelemmel, a betegségek megelőzésének és gyógyításának lehetőségeivel, itt sajátítják el a kiegyensúlyozott családi élet megteremtésének alapvető tudnivalóit. Fontos az elsősegélynyújtáshoz szükséges biológiai alapismeretek elsajátítása.

Mentálhigiénia

A mentálhigiéné magyar nyelvi megfelelője: lelki egészség.

A mentálhigiéné lényege a szemléletmód: megelőzés, fejlesztés, kapcsolat- és hálózatépítés.

A mentálhigiénés tevékenység a mentális betegségek megelőzésére irányul. A mentálhigiéné az egyén, a szervezet, a csoport, az intézmény, a közösség, a társadalom olyan képessége, amely alkalmassá teszi az embereket arra, hogy problémáikat megoldják. Legfőbb célja a lelki egészség megőrzése és fejlesztése.

A WHO szerint *„a jó lét állapota, amelyben az egyén meg tudja valósítani képességeit, meg tud birkózni a normális élet stresszhelyzeteivel, termékenyen képes dolgozni és hozzá tud járulni közösségének életéhez”.*

Magyar nyelv és irodalom, etika

Az ember lényegének megismertetésében, a lélektani és erkölcsi kérdések megválaszolásában vesz részt.

Matematika

A matematika biztosítja a felmérés adatainak feldolgozásához szükséges statisztikai háttérrel.

Természettudományi és társadalomtudományi tantárgyak

Minden természettudományi és társadalomtudományi tantárgy hozzájárulhat az egyén és a társadalom egészséges állapotának felrajzolásához, a gondok megoldásához.

Idegen nyelv

Az élő idegen nyelvek viszonylagos tanórabőrsége kínálja a lehetőséget célzottan kiválasztott eredeti szövegek elemzésére, társalgási témák feldolgozására.

Informatika

Az informatika órán (és minden alkalommal, amikor az Internetet használjuk információk gyűjtésére) szintén előtérbe kerülhetnek a célzottan keresett egészségnevelési anyagok.

Földrajz

A földrajzórák keretében megismertetjük a tanulókat a ténnyel, hogy a világ fejlett országai (köztük hazánk) demográfiai mutatóinak romlása miatt néhány évtizeden belül ezen társadalmak működőképessége kerülhet veszélybe, s hogy az új nemzedék felnevelésében való részvétel tömeges elutasítása az egész civilizáció jövőjét teheti kérdésessé.

Művészeti ismeretek

A művészeti oktatás a problémakört művészi alkotások tükrében vizsgálja, ezáltal téve teljessé a tudományos feldolgozás nyújtotta képet.

Tevékenységi formák tanórán kívül

Ragaszkodunk az iskolán kívüli osztály- és csoportprogramokhoz. A jól megválasztott kiállítás, film, zenemű, színdarab és egyéb művészeti alkotás közös megtekintése jelentős pedagógia lehetőségeket tartogat az egészségnevelés terén is. Kihasználjuk az osztály- és csoportkirándulásokban az egészséges életmód kialakításának terén rejlő lehetőségeket.

A szakórákon kívül a délutáni foglalkozásokon, az ISZTI-napokon is előkerülnek az egészségneveléshez kapcsolódó gondolatok.

Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak a törvényben előírtaknak megfelelően (ezzel biztosítjuk a mindennapos testnevelés megvalósulását), támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületekben végzett munkájukat.

Az iskolai büfé - diákétkeztetés

Tanulóink étkezésének meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata, mely választékában csak részben elégíti ki az egészséges táplálkozással szemben támasztott követelményeket.

A büfé vezetője a kínálatot folyamatosan fejleszti, így abban jelentős súllyal szerepelnek az egészséges táplálkozás elemei, köztük a tejtermékek, gyümölcsök, rostos gyümölcslevek is.

Az iskola-egészségügyi szolgálattal és más szervezetekkel való együttműködés

Az iskolaorvost és a védőnőt intézményünk részére az előírások szerint a városi iskola-egészségügyi szolgálata biztosítja.

Mellékeljük véleményüket, amelyeket az egészségnevelési programunk kidolgozásakor figyelembe vetünk.

Tevékenységük:

- Szűrővizsgálatok
- Prevenció
- Szükség esetén sürgősségi ellátás

A vizsgálatok során különös hangsúlyt kap, hogy az egészség érték, és hogy az egyénnek komoly szerepe van egészsége megőrzésében. A tanulók egyéni tanácsadásban részesülnek.

Az iskolafogászati szűrésre a tanulók osztálykeretben, előre egyeztetett időpontban mennek. Az egyeztetés munkáját mind az iskolaorvos, mind a fogorvos esetében az igazgatóhelyettesek végzik.

Kapcsolatot tartunk a Magyar Vöröskereszt képviselőjével is. Felhívjuk a tanulók figyelmét a közérdekű és hasznos egészségvédelmi akciókra. Pályázatfigyelő tevékenységünk révén feltárjuk a kínálózó lehetőségeket és igyekszünk kihasználni azokat.

Figyelemmel kísérjük más közoktatási intézmények egészségnevelési tevékenységét, és iskolánkban meghonosítjuk a hasznos kezdeményezéseket. Készek vagyunk a kölcsönös előnyökkel kecsegtető együttműködésre a területen működő hivatalos szervekkel és civil szervezetekkel egyaránt.

1.3.1 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra).

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

1. A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát.
2. Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit.
3. Készség szinten sajátítsák el, hogyan kell a sérülteket osztályozni.
4. Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat.

5. Készség szinten sajátítsák el, hogy mikor és hogyan kell mentőt hívni.
6. A helyszín biztosítása: épületen belüli sérülésnél a veszélyforrás megszüntetése, úttesten történt sérülésnél közeledő autók figyelmeztetése.
7. Képességfejlesztés a következő területeken:
 - probléma-felismerés,
 - gyors és szakszerű cselekvés,
 - embertársaink iránti érzékenység,
 - bajbajutottakkal szembeni együttérzés.
8. Segélyprogramokhoz csatlakozás
 - Vöröskereszt – önkéntes véradás,
 - beteg gyerekeknek gyűjtés,
 - önkéntesség.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) Az elsősegély-nyújtási ismeretek oktatása 9. évfolyamon a testnevelés óra keretén belül történik.
- b) A magasabb évfolyamokon a biológia-egészségtan órán, mint középszintű érettségi követelmény szerepel.
- c) Elsősegély-nyújtási alapismeretek megszerzése céljából igény szerint újraélesztési gyakorlat vagy szakkör szervezhető.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- A tanulók - mint az emberek általában - nem elszigetelten élnek, hanem körülveszik őket a közösségeknek különböző formái. Ilyenek a család, az osztály, az iskola, a település, ahol élnek és a társadalom. Az iskola feladata, hogy a tanulók nevelése során elérje, hogy a közösség különböző formái ne csupán körülvegyék a tanulókat, hanem ezen közösségformáknak aktív részesei, azokat értő, toleráló, s alkotó módon formáló részesei legyenek. Ehhez igen sokrétű feladatra kell koncentrálni.
- Fogadják el, hogy társaik ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint önmaguk, legyen az bármely területe az életnek.
- Türelemmel hallgassák végig társaik véleményét, s azokat ne visszautasítsák, hanem érveket felsorakoztatva vitatkozzanak azokkal. Legyenek birtokában a harmonikus, tartalmas emberi kapcsolatok kialakításához szükséges készségeknek, képességeknek.
- Legyenek képesek a konfliktusok kezelésére, alakítsák ki a konszenzusra való törekvés technikáit.
- Legyenek képesek a többség által elfogadottak fegyelmezett végrehajtására.
- Tanulják meg a társadalmi együttélés szabályait, az egyén és a közösség hasznos együttműködését.
- Tanuljanak meg „teamben” dolgozni, váljanak felelős munkavállalókká.
- Legyenek megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt.
- Értsék és értelmezzék felelősségüket mind a természeti, mind az épített értékekért, hiszen ezek nem az egyén sajátjai, hanem a közösségeké, mindnyájunké.
- Fejlesztteni kell érzékenységüket a helyi és globális problémák iránt.

- Ki kell alakítani, illetve fejleszteni kell a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Képesé kell tenni a tanulókat a család, mint mikroközösség harmonikus életének kialakítására.

Az iskolán belüli közösségnevelés területei

- tanítási órák
- tanórán kívüli, felnőttek által szervezett iskolai foglalkozások, fejlesztő foglalkozások
- tanórán kívüli, diákok által szervezett iskolai foglalkozások
- szabadidős tevékenységek

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az osztályközösség formálása, amit a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és értéktudat tart össze, és amely hajlandó az iskola szervezeti keretein belül a fenti kritériumoknak megfelelően viselkedni, munkálkodni, szabadidőt eltölteni.

Az iskolai elvárások, követelmények és magatartási normák a család nevelő munkája révén csak akkor nyernek megerősítést, ha azokat elfogadtatjuk. Nem elég a pusztá tolmácsolás, hanem fontos a szülők aktív részvétele ezek megfogalmazásában, hogy igazán sajátjuknak érezzék azt. Az osztályfőnök szerepe az iskolai követelmények elfogadtatásában (házirend, öltözködés, viselkedés, ünnepélyek rendje, az iskola arculata) kiemelkedő.

E feladatoknak megfelelő megvalósítási eljárások:

- a tanulás támogatása közösségi ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerőkölc erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi és önálló cselekvések segítése,
- különböző változatos munkaformák alkalmazása: homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny stb. - így az együttműködés, együvé tartozás, felelősségérzet erősítése.

1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- legyen rájuk jellemző a kötetlenebb tevékenységi forma, az érzelmi élmények nyújtása,
- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt pedagógiai irányítással biztosítsa a közösség fejlesztését, erősítse a közösséghez való tartozás élményét,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, művészeti, sport, szakmai stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet és a környezet iránti felelősség érzését.

1.4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

- az osztályközösségekre épülő diákképviselői rendszer működtetése,

- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása,
- az érdekérvényesítés lehetőségeinek gyakorlása minden szinten (döntés, véleményezés, javaslattétel, egyetértés),
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes művelődési lehetőségeket nyújtanak, esztétikai élményeket és érzelmi élményeket is adnak,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek a közösség érdekeit szolgálják, cselekvésre készítetnek, lehetővé teszik a büszkeséget a saját közösség sikereire, értékeli a megkülönböztető tulajdonságokat is.

1.4.4 Közösségi szolgálat – Társadalmi felelősségvállalás

Magyarország Alaptörvényének XII. cikkelye kimondja: „A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

A fenntarthatatlanság (a környezet pusztulása és a fokozódó társadalmi igazságtalanság) korunk legfontosabb kihívása. Az önkéntes közösségi szolgálat az anyagi érdektől független, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, a személy belső indíttatásából végzett tevékenység, mely egyidejűleg hasznos a támogatottnak és az önkéntes munkát végzőnek.

Szociális, környezetvédelmi, szervezett keretek között folytatott (egyéni vagy csoportos), projekt módszerrel való teljesítés.

Jogi, törvényi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A Köznevelési törvény végrehajtási rendelet
- 20/2012. EMMI rendelet (1) Az iskola pedagógiai programjáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet
- 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről
- Nemzeti alaptanterv
- Nemzeti Önkéntes Stratégia 2011-2020
- Civil törvény
- Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény

2016. január 1-jétől az érettségi vizsga megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Az elvégzett munka igazolása a projekt leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik.

A sajátos nevelési igényű tanulók és a felnőttoktatásban részt vevő tanulók esetében ez a kötelezettség nem áll fenn.

Fejlesztési terület

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.

A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerjék

meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal, amely gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Életvitel gyakorlat (9-12. évfolyamon) közműveltségi tartalmai között szerepel: pályaorientáció, közösségi szerepek.

Civil szervezetekkel együttműködés. A tágabb közösségért (iskola, helyi közösség, település) végzett önkéntes munka lehetőségei és jelentősége, közösségi szolgálat. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és honvédelmi alapismeretek.

A közösségi szolgálat keretei között folytatható tevékenységek területei:

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet-és természetvédelmi,
- katasztrófavédelmi,
- közös sport és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyerekekkel, idős emberekkel,
- közösségi programokon részvétel (sulibörze, beiskolázási programok, iskolai rendezvények biztosítása stb.),
- tanuló párokban diáktársak korrepetálása.

A közösségi szolgálat szervezése

A középiskola a 9-11. évfolyamos tanulói számára igyekszik három tanévre, arányosan elosztva megszervezni. (Indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.) Tervezett teljesítendő összes óraszám az adott tanév nyári szünetének végére: 9. évfolyam: 10 óra; 10. évfolyam: 25-30 óra; 11. évfolyam: 50 óra. A 12. évfolyamon a tanévben április 25-ig még pótolható, amennyiben van elmaradás.

A közösségi szolgálat teljesítése során egy órán hatvan perc értendő.

A közösségi szolgálat a helyszínen alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb öt órás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálatot koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

Teljesítési lehetőségek:

- civil szervezetekkel való együttműködés,
- egyházakkal együttműködés,
- magánszemélyekkel együttműködés.

Dokumentálás

A tanuló saját felelősségre rögzíti munkanaplójába a teljesített óráit, amit munkahelyi mentora aláírásával és az intézmény bélyegzőjével ellátva hitelesít, amelyet azután az osztályfőnöke időről-időre ellenőriz, illetve hiteles másolatot készít arról.

- a tanuló által kitöltött Jelentkezési lap kitöltése,
- e-napló és a törzslap kitöltése,
- az iskola iratkezelési szabályzatában rögzíteni,
- igazolást két példányban kiállítani,
- az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködési megállapodást kötnek egymással.

Iskolai koordinátor feladatai

- A középiskola intézményvezetője jelöli ki.
- Felelős a diákok felkészítéséért és a folyamat egészébe való bevonásáért,
- a fogadóhelyekkel való kapcsolattartásért, a tevékenységek elismeréséért,
- az együttműködés és kölcsönösség elvének érvényesítéséért.

Az iskola (osztályfőnök) feladata

- a tanulók tájékoztatása a lehetőségekről (önként választhassák ki azt a helyet és tevékenységet),
- a szülők tájékoztatása, amelynél figyelembe kell venni, hogy:
 - 18 éves kor alatt 14 óra pihenőidőt kell két nap között biztosítani,
 - 16 éves kor alatt naponta 3 órát és hetente 12 órát dolgozhat 1 nap pihenéssel.
- 16 és 18 kor között 4 és fél órát lehet naponta dolgozni, hetente 18 órát,
- a programra való felkészítés,
- a szolgálat szervezése a fogadószervezeteknél, magánszemélyeknél,
- kísérés,
- a program zárása.

1.4.5 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidő-szervezői feladatokat a testnevelő tanár látja el:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, a szülőkkel, valamint a tevékenységeket segítő külső szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret, önfejelem erősítése, a társak elfogadása és elfogadtatása,
- az egyes tevékenységformák tematikájának meghatározásakor vegyük figyelembe az életkor- és rétegspecifikus jellemzők mellett az egyedi, személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési módokat is,

- tartós aktivitásra ösztönzés, pozitív töltésű érzelmek átélésére és életmód kialakítására törekvés jellemezze a csoportokat,
- kapjanak kellő mélységű támogatást a tanulók a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.5.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és a különböző iskolai programokon,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

1.5.2 Az osztályfőnökök feladatai és hatásköre

A társadalomban zajló változások hatására sokféle, tartalmában, tevékenységében bővült pedagógusszerep alakult ki. Kiemelt szerepet tölt be az osztályfőnök, aki az iskolában egy olyan személyiséget jelent, aki osztályt, mint nevelési tényezőt, a szociális

kompetenciákat alakító, formáló közösséget vezet, segíti a tanulókat a jelen történéseinek megértésében, a helyes értékrendjük kialakításában. Az osztályfőnöki szerep nem korlátozódik az osztályfőnöki óra megtartására. Az osztályfőnöki munka ennél többet jelent. Az osztályfőnök az, aki a gyerekek igényeit, szülei elképzeléseit és társadalmi elvárásokat egyaránt tapasztalja, s próbálja a gyerek személyiségfejlődésének szolgálatába állítani. Maga az osztályfőnöki óra olyan helyszín, ahol lehetséges a pedagógus és a gyerekek közvetlen találkozása, ahol az egész osztályközösség együttes formálására, nevelésére nyílik lehetőség direkt és indirekt nevelési módszerekkel egyaránt. Az osztályfőnöki óra keretén belül is érvényesül a kommunikáció, a logikus gondolkodás, a problémamegoldó képesség gyakorlása.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőssével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- A tanévben félévkor, illetve az év végén az osztályozó tantestületi értekezleten értékeli az osztálya munkáját.
- A lehetőségekhez képest felderíti a tanulók egyéni szociális és lelki problémáit. A problémás tanulókat elküldi az iskola ifjúságvédelmi felelősséhez.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Gimnáziumunk alapító okiratában szerepel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatkör, ennek részeként a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos feladatok, illetve szerepel a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása is. A gimnáziumi oktatás mind szélesebb körűvé válása egyúttal azt is jelenti, hogy egyre több,

beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő diák érkezésével kell számolnunk, ezért fontos kialakítani azokat a szempontokat és stratégiákat, melyek alapján segítséget nyújthatunk a rászoruló tanulóknak. Kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra a diákjainkra, akik beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdenek vagy sajátos nevelési igényűek. Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás, valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük:

- a sajátos nevelési igényű (SNI),
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN),
- a kiemelten tehetséges,
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű (HH, HHH) tanulók egyéni fejlesztését.

1.6.1 Sajátos nevelési igényű tanulók (SNI)

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását az Oktatási Hivatal honlapján közzétett *„Irányelv a Sajátos nevelési igényű tanulók óvodai neveléséhez és iskolai oktatásához”* című **EMMI Közlemény** alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Az érintett tanulók részére a szaktanárok egyéni fejlesztési tervet állítanak össze a gyógypedagógussal közösen. Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálat, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

Szakértői Bizottság által kiadott szakvélemény, valamint a minden tanév elején megújított szülői kérvény alapján az intézmény vezetője határozatot hoz a támogatásról és a fejlesztő foglalkozások látogatásának kötelezettségéről. A határozatot az érintett pedagógusok megismerik. Ez alapján biztosítják a tanulóknak az előírt feltételeket a beszámoltatások során, az értékelési rendszerükben, a vizsgahelyzetekben.

Az érettségi vizsgán ugyanazok a könnyítések illetik meg a fejlesztésben részesülő diákokat, amelyeket a tanulási folyamatban is megkaptak.

A gyógypedagógus ellátási körébe elsősorban a Pedagógiai Szakszolgálat vagy egyes, a Szakértői Bizottságok által kiadott szakvéleménnyel rendelkező tanulók tartoznak. Feladata, hogy a tanulókat helyben, a szakvéleményben megfogalmazott javaslatok alapján speciális módszerekkel segítse. A Szakértői Bizottság által kiállított szakértői vélemény tekintendő irányadónak és kötelezőnek.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
- a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a sajátos nevelési igényű tanulók részére kidolgozott követelmények, értékelési formák alkalmazása,
- szoros kapcsolattartás a szakértői véleményt kiállító intézménnyel
- speciális tanulást segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

1.6.2 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségű tanulók

Iskolánkban a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók nevelés-
oktatását az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karon, 2019. - 2020. tanévben kiadott *A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra vonatkozó SZAKMAI AJÁNLÁS* alapján szervezzük meg.

A BTMN tanulók a tanítási órákon túl fejlesztőpedagógia szakmódszertanos pedagógus vezetésével – fejlesztést szolgáló órakeretben – fejlesztési terv alapján, csoportos fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Az érintett tanulók részére a szaktanárok és fejlesztőpedagógia szakmódszertanos pedagógus fejlesztési tervet állítanak össze a gyógypedagógussal közösen.

Iskolánk a BTMN tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások,
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés,
- pedagógusok és a tanulók személyes kapcsolatai,
- az iskolai eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai szakkörök,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- a szülőkkel való együttműködés,
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A munkánk célja:

- a társadalmi befogadás elősegítése,
- a munkába illesztés lehetőségének megteremtése,
- a társadalomban élő előítéletek csökkentése,
- a fogyatékkal élők érdekérvényesítő képességének alakítása.

Az iskola **léggöre, közvéleménye** úgy van formálva, hogy a másság ténye elfogadott, tudomásul vett, természetes.

A tanuló helyének kiválasztása a tanteremben:

- Távol- vagy közellátás, szemüvegviselés.
- Testmagasság.
- A figyelem könnyű terelhetősége: minden eseményre ráláthasson, vagy ne történjen előtte más, csak az oktatási folyamat.
- Ablak közelsége vagy a fűtőtesttől távolabb, alacsonyabb hőfok.
- A közvetlenül őt körülvevő társak típusa, szokásai (rokon- és ellenszenv viszonyok is lehetnek tanulást segítő vagy gátló tényezők).

Módszertani törekvések:

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása a tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent számunkra.

A tanulók fejlesztésében törekszünk:

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására,
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra,
- a fejlődés nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása,
- tanulásmódszertani elemek beemelése,
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása,
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás,
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés,
- a sajátosságok kiemelt figyelembevétele,
- a környezet illesztése a tanuló szükségleteihez,
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása,
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

Az alapelvek megvalósítása érdekében feladatunk:

- optimális és támogató tanulási környezetet alakítsunk ki az előzetesen felmért szükségletek alapján,
- előzetes tudás felmérése,
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése,
- módszertani sokrétűség megvalósítása,
- differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket jelölünk ki ott, ahol erre szükség van,
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához igazítjuk,
 - segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
 - ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés.

Emellett fontos szempont a gyógypedagógus, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

Az órai tanulásszervezésben a frontális oktatás mellett a **csoportban** végzett munkának is ugyanolyan szerepe van. A részfeladatok kiosztása, elvégzése után összegzik a tudnivalókat.

Több tér kell a tanuló által végzett **prezentációknak**. A különösen jól sikerültek **bemutatása** az adott évfolyam más osztályában, illetve a más osztályból érdeklődők előtt.

Minden alkalmat meg kell ragadni a **cselekvéssel** kísért ismeret elsajátításra: könyvtár, interjú, fotózás, anyaggyűjtés, rajzolás, megformázás, hangszeres előadás, testbeszéd, szituációs játékok anyanyelven és idegen nyelven, játékok, benne az **együttműködés** és a **versengés** is.

Különös hangsúly a **szemléltetésen**: tábla, térkép, tárgy, rajz, plakát, film, számítógép, makett, kísérlet, vázlat, táblázat, munkafüzet, feladatlap...

Hosszabb felkészülési **idő** biztosítása feleletek és vizsgák előtt.

Csend, nyugalom és figyelem fokozott megkövetelése, biztosítása a tanuló szereplésekor.

A tanuló **minden képességének ismerete** és értékének hangsúlyozása. Különleges képességeinek láthatóvá tétele az osztály és az iskolai közösség életében: különleges hobby, állattartás, sportteljesítmények, versírás, szabadon szárnyaló fantáziából született alkotások, kiugró történelmi érdeklődés és memória, rajzkészség, cél, és ezért elszánt cselekvés, közösségszervezés... (Iskolanap, ünnepek alkalmával szereplés, kitüntetett figyelem, jutalmazás.)

Az iskolai **teljesítmény reális értékelése**, szavakkal minősítése, önmagához mért fejlődés.

Az **osztálytársak bevonása** hiánypótlásba, korrepetálásba.

Egyéni és csoportos **korrepetálások** a szaktanárral.

A **szülővel** az általánosanál szorosabb és folyamatos kapcsolat: írásban, telefonon, személyesen egyeztetett időben. A bánásmód, a nevelési elvek egyeztetése, pontosítása, közelítése. (A büntetés és jutalmazás hatékonyságának közös alapjai.) A tanulás hatékonyságát otthon is segítő módszerek megismertetése a szülővel, a szülői számonkérés, gyakoroltatás, ellenőrzés lehetőségei.

Magántanári órák, felzárkóztatás vagy fejlesztő foglalkozások.

A **nevelési tanácsadók** és tanulási képességet vizsgáló bizottságok írásbeli és szóbeli javaslatainak feltétel nélküli érvényesítése a tanulásban.

A **családsegítő szolgálatok** komplex ellátásra törekvéseinek a beillesztése az oktató-nevelő munkánkba (korrepetálás, szabadidő eltöltés stb.).

Sajátos **tantárgyakon belül**: tanulásmódszertan, nyilvános beszéd, kommunikáció-viselkedés-stílus, bűvészet, sakk, dráma és tánc, ahol rendszeresen lehetővé tesszük az előadói készség kibontakozását, fejlesztését, a gyakori életkori exhibíció közösségi hasznosítását, stratégiák kidolgozását, mozgáskoordináció fejlesztésével a tanulékonyság növelését.

- A **stresszmentes** szereplés, felelés élettanilag elérhető gyakorlással, pozitív megerősítéssel.
- A **testbeszéd** és üzenet összefüggésének tudatosításával növeljük a kifejezőerőt, a szereplés hitelességét.
- **Beszédtechnikai igényesség** megkövetelése. Minden lehetőséget megragadunk arra, hogy bármely tárgy tanításában érvényesüljön az artikuláció pontossága, az adott helyen elegendő hangerő, a követhető beszédtempó.
- **Szókincsbővítés**: szinonimák keresése, szójátékok, keresztretjvényfejtés magyar és idegen nyelven, nyelvi társasjátékok alkalmazása órán és szabadidőben pl.: activity,

scrabble, beszédrogtönzési gyakorlatok közkedvelt témákról, a folyamatos beszéd idejének fokozatos növelése.

- Élőbeszédben is a kifejezések választékosságára törekvés, a trágárság, a pongyolaság kerülése.

Memóriafejlesztés: rendszeres szöveg-, szó- és verstanulás, emlékezetből felidézés.

Általános figyelemfejlesztés:

Az egyes tantárgyi felmentések miatt speciális eljárások. Az írásbeli feladatok kiváltása szóbeli feleletekkel. Érettségien felmentés miatt másik érettségi tárgy választása. Írásbeliségből felmentett tanuló az érettségien az adott tantárgyból két szóbeli feleletet ad.

Reáltárgyaknál a számonkérés alapja ebben az esetben – egyéni megítélés szerint – az összefüggések és szabályok ismerete lesz. A tanuló az órákon részt vesz, a beszámolókat megírja, de amennyiben a minimumot nem teljesíti, az értékeléstől eltekintünk.

Figyelembe vesszük a tanuló önmagához mért fejlődési ütemét, lassabb haladási tempóját.

A beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy a személyiség nem megfelelő fejlettségéből eredő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére van szükség, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. *Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben az iskolai védőnő szakmai segítségét,* valamint az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérnünk kell az illetékes önkormányzat segítségét.

A hozzánk beiskolázott tanulók egy része iskolánkba már úgy érkezik, hogy hozza magával a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat által kiadott szakértői véleményt. Ezekben az esetekben az intézmény igazgatója haladéktalanul *határozatban rögzíti a tanuló számára biztosítandó kedvezményeket,* valamint *bejegyzi azokat a digitális naplóba* annak érdekében, hogy a szükséges teendőket minden pedagógus láthassa. *Az igazgató a határozat egy példányát átadja az osztályfőnöknek és tájékoztatja a határozatban foglalt kedvezményekről.* Azon tanulók esetében, akik nem rendelkeznek szakértői véleménnyel, de nevelésük során felvetődik a tanulási, magatartási rendellenesség, a szaktanár vagy az osztályfőnök jelzése alapján az intézmény kezdeményezi a Pedagógiai Szakszolgálatnál a vizsgálat mielőbbi lefolytatását.

1.6.3 A kiemelten tehetséges tanulók segítése

A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;

- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskola eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

Az intézmény sokrétű képzéssel foglalkozik, így a tehetségek megjelenésének számos színtere adódik:

- a tehetségek felkutatása már a beiratkozáskor megkezdődik, és folytatódik a tanórán, gyakorlati órán szerzett ismeretek alapján,
- az egyes tantárgyakon belül tehetséges tanulók kibontakoztatásához külön foglalkozások indulnak,
- a tehetséges diákokra külön odafigyelünk, versenyeken szerepeltetjük őket, vagy külön feladatokat kapnak,
- a kikerült tanulók életútját igyekszünk nyomon követni.
- Felméréseket készítünk több témakörben. Ekkor derül ki, hogy akad olyan tevékenység, melyet jó szinten tud teljesíteni, megvannak hozzá az adottságai, és egybevág érdeklődési körével.
- A felmérést a szervezőmunka követi. Az érdeklődési körnek megfelelően, illetve a felmérés eredményének megfelelően fakultációkat, szakköröket szervezünk.
- A táncban vagy zenében, a művészetekben tehetségesek az ISZTI napokon mutathatják be tudásukat, és ezzel együtt elismerjük, jutalmazzuk őket.
- A szakmai kiemelkedő ismereteket az iskola szellemi, tárgyi infrastruktúrájának fejlesztésében kamatoztatjuk.
- Igyekszünk iskolai rendezvényekre meghívni olyan vendégeket, akik az adott területeken már eddig kimagasló eredményt értek el, amely tovább inspirálja tehetségüket.

Folyamatosan érvényesítjük az általunk a tehetséggondozás alapjának tartott négy alapelve, melynek betartása biztosítja a komplexitást:

- az általános intelligencia, az általános intellektuális képességek, az általános műveltség fokozott fejlesztése,
- a felismert speciális képességek fokozott fejlesztése csoportos és egyéni, illetve differenciált foglalkozások megszervezésével,
- tehetséges tanulóink kreativitásának fejlesztése (többirányú, világos gondolkodás, hajlékonyság),
- folyamatos motiváció; elkötelezettség a feladataik, munkájuk, tanulásuk, kiválasztott tudományuk, értelmiségi pályájuk szerepeinek, feladatainak megoldása iránt.

1.6.4 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek.

- szoros kapcsolat a helyi nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskola eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének segítése (tanulmányi hozzájárulás mértékének csökkentése, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.6.5 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók problémáit

1. az osztályfőnökök,
2. a szaktanárok,
3. a gyermekvédelmi felelős,
4. szociális munkás (pszichológus és nevelési tanácsadón keresztül),
5. és az iskolaorvos összehangolt tevékenységgel derítik fel, és próbálják meg kezelni.

A felzárkóztatás színtere elsősorban a tanítási óra, egyik lehetséges eszköze a csoportbontás. A kisebb létszámú csoportokban lehetőség nyílik differenciált foglalkoztatásra. Változatos nehézségi fokú feladatokon keresztül kívánjuk elérni, hogy a különböző képességű tanulók mindegyike sikerélményhez jusson.

Ennek módszerei:

- Tanulástechnikai segítségadás belső szakemberrel.
- Szaktárgyi korrepetálás az éves órakeretek és lehetőségek függvényében.
- Projektpedagógia, tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása (pl. azonos érdeklődésűek közösségeinek kialakítása, témahét).

- Inkluzivitás: befogadó iskola, esélyegyenlőség, integráció: egyéni fejlesztések (mentorálás), csoportmunka, differenciálás, kooperatív tanulás, tevékenységközpontú pedagógiák eszközei.

Megoldási lépések:

- A pedagógusok (osztályfőnökök, szaktanárok) megpróbálják kideríteni a probléma okát.
- Ha a tanulóval folytatott beszélgetés nem vezet eredményre, a tanulót pszichológushoz irányítjuk, aki a helyzet ismeretében megfelelő szakmai döntést hoz.

1.6.6 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskolai gyermekvédelem minden pedagógus és iskolai dolgozó feladata, vagyis minden iskolai dolgozó a gyermekvédelmi jelzőrendszer része. A gyermekvédelem helye az iskolai nevelőmunkában kiemelt jelentőséggel bír.

Tanulóink között egyre több olyan gyermek található, aki hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett, pl.: akinek a szülei munkanélküliek, akinek a szülei elváltak.

Iskolánkban nagy gonddal kutatjuk a hátrányos helyzetű növendékeket, igyekszünk hátrányaik csökkentésére, helyzetük javítására.

Intézményünkben ifjúságvédelmi felelős látja el ezt a tevékenységi kört. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában az ifjúságvédelmi felelős mellett nagy szerepet kapnak az osztályfőnökök, mint az osztályok legfőbb ismerői.

Az osztályfőnöknek kiemelkedő szerepe és kötelezettsége van a prevencióban, a problémák kezelésében, a koordinációban. Ismernie kell a diák életét, a családot, folyamatos kapcsolatot kell tartania a szülőkkel. Módot kell találnia a beszélgetésekre, egyéni foglalkozásokra, amelyeket nem helyettesíthet a fogadóóra. Igyekszünk rendszeressé tenni a családokkal való kommunikációt a gyermekek jobb megismerésére, a jobb együttműködésre törekedve.

Iskolánkban találkozunk hátrányos helyzetűekkel és veszélyeztetettekkel egyaránt. A veszélyeztetettség az intézményünkben azt jelenti, hogy valamely növendékünk normális fejlődése erkölcsi, szociális, értelmi, tanulmányi, műveltségi, vagy testi, egészségi szempontból nem biztosított.

Nagy veszélyt jelentenek a tanulóknak a következők:

- szabados életformák, csavargás, sajátos életvitelt kialakító csoportokhoz csapódás, bandázás, brutalitás,
- dohányzás, italozás,
- a drogárusítás, ill. drogfogyasztás megjelenése,
- a különböző szélsőséges politikai csoportok, ill. azok ifjúsági lecsapódásai,
- a társadalmilag széleskörűen nem támogatott vallási irányzatok.

Két alapvető feladatot kell ellátnia az iskolának:

- Prevenció - megelőzni tanulóink testi vagy lelki károsodását.
- Korrekció - a már bekövetkezett károsodásokat kell enyhíteni.

Az iskolai ifjúságvédelem célja, hogy:

- megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse a tanulókra ható károsodásokat, amelyek személyiségfejlődését megzavarják vagy gátolják,
- a prevenciós munka eredményeként a tanuló képessé váljon a társadalmilag el nem fogadott jelenségekkel szembeni önvédelemre és az önfejlesztő, építő magatartásformát válassza.

Ifjúságvédelmi tevékenység

Helyzetelemzés

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának egyik legjellemzőbb feladata: az egyéni problémáját nehezen kezelő, érzékeny, elsősorban lelki gondokkal küzdő diákok segítése.

A leggyakrabban előforduló pszichés problémák a következők:

- szorongások, félelmek,
- családi problémák,
- kortárskapcsolati konfliktusok,
- mentális gondok,
- lelki traumák.

Pedagógiai tevékenységek

Rendszeres és időszakonkénti helyzetfelmérés, az adatok rendszerezése, a tanárok felkészítése és a segítő eszközrendszer (kérdőív, ismeretterjesztő filmek...) biztosítása.

1. Információk nyújtása az iskola ifjúságvédelmi tevékenységéről, lehetőségekről, az iskolán kívüli segítő szervezetekről, ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről: a gyermekeknek, a szülőknek, a pedagógusoknak.

2. Folyamatos kapcsolattartás:

- az osztályfőnökkel,
- a szaktanárokkal,
- az iskolai orvossal.

3. Kapcsolattartás a családdal:

- személyes beszélgetések,
- a szülői támogatás megnyerése,
- fogadóórák,
- szülőknek szóló tanácsadások, programok szervezése.

4. Feltárás, enyhítés:

- hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók problémáinak felismerése, feltárása, a problémák okainak megkeresése,
- segítségnyújtás (egyéni beszélgetések, családgondozás, tanórán kívüli foglalkozások, külső segítők bevonása).

5. Prevenció:

- személyiségfejlesztés, értékközvetítés,
- közösségfejlesztés,

- beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek.
- Pedagógiai eljárások:
 - folyamatos mentálhigiénés tanácsadások, egyéni, segítő beszélgetések, megfelelő szakemberek bevonása,
 - szükség esetén családlátogatás, a család bevonása a probléma megoldásába,
 - a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulás módszertani ismeretek nyújtása,
 - speciális közösségi foglalkozások (önismereti órák, konfliktuskezelési, szabadidős foglalkozások).
- Egészségnevelő tevékenységek:
 - Felvilágosító, megelőző munka, a családi életre nevelés, egészségvédő programok, egészségügyi szűrővizsgálatok.
- Kiemelten kezelt témák:
 - A szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, alkohol, drog) fontos feladat iskolai stratégia gyakorlati alkalmazása.

Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Tanulmányi előmenetelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. Integrációjukat az iskolaorvos, a védőnő, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

1.6.7 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Ebben a munkában kiemelkedő szerep jut az osztályfőnököknek, iskolatitkárnak, igazgatónak.

Veszélyeztetettség okai:

- környezet,
- anyagi,
- tanuló személyiségéből adódó ok.

Az okokat kell lehetőség szerint feltárni, s lehetőség szerint enyhíteni vagy megszüntetni.

Iskolánk alapfeladatként látja el a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatását, nevelését, képzését.

Célunk:

- segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe,
- segíteni a tanulók ismeretsajátítását,
- biztosítani az egyéni ütemű fejlődést,
- pótolni az iskolai és/vagy családi, szocializációs hiányokat,
- komplex személyiségfejlesztés.

Hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, aki:

- objektív-relatív deprivációból adódóan vagy másodlagos-következményes hátrányok miatt nem a képességeinek megfelelő fejlődési ütemben gyarapodik, bontakozik ki személyisége.

A hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységformák szolgálják:

- felzárkóztató programok szervezése a tanuló számára szabadon választható időkeretben,
- felzárkóztatás céljából megnövelt tanórai időkeretek a szabadon felhasználható időkeret alapján,
- szocializációs személyiségfejlesztő csoportok létrehozása és működtetése,
- drog- és bűnmegelőzési prevenciós programok (a szocializáció keretében),
- mentálhigiénés programok (ismeretterjesztő programok, tréningek stb.),
- pályaorientációs tevékenység (elsősorban osztályfőnöki órák keretében),
- egyéni esetkezelések (szociálpedagógusok és külső segítők bevonása),
- tehetséggondozó programok (fakultációk, szakkörök stb.),
- kirándulások (csoport-, osztály-, illetve iskolakeretben),
- versenyek, hagyományos iskolai rendezvények,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, hirdetményeken,
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése,
- pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon,
- kirándulási hozzájárulások, alapítványi ösztöndíjak megpályázásának segítése,
- kapcsolatfelvétel a külső segítő és szolgáltató intézményekkel és folyamatos együttműködés.

1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljeskörűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatója által megbízott DÖK koordináló pedagógus kötelezettsége. A fentiekén túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

A tanulók az osztály által megválasztott képviselőn keresztül (osztálytitkár) vehetnek részt a döntési mechanizmusban, ezenkívül bármikor fordulhatnak közvetlenül az osztályfőnökükhöz és a DÖK-öt koordináló tanárhoz.

Intézményünkben Diákönkormányzat működik (röviden DÖK), melynek céljai:

- (1.) A 2011.évi CXC. törvényben biztosított diákjogok biztosítása és érvényesítése.
- (2.) Érdekképviselet, érdekvédelem a törvények előírásainak megfelelően.
- (3.) Az iskolai diákközösség szakmai, szabadidős, és sporttevékenységének szervezése.
- (4.) Kapcsolattartás nemzetközi és országos diákszervezetekkel, az iskolavezetéssel és más szervezetekkel.
- (5.) Pályázatok finanszírozása.
- (6.) Diáktehetségek felkutatása.

A DÖK tagjainak jogai és kötelezettségei

A rendes tag jogai:

- (1.) Érdekeit az Osztály Bizottság (továbbiakban ODB) által delegált képviselők útján érvényesítheti.
- (2.) A DÖK bármely tisztségére megválasztható.
- (3.) A Közgyűlésen, amennyiben a DÖK képviselőnek megválasztotta, szavazati joggal rendelkezik.
- (4.) Kezdeményezheti az iskola életében felmerülő kérdések megvitatását.
- (5.) A tagok a DÖK felügyelete alatt szabadon alakíthatnak diákköröket.

A rendes tag kötelezettségei:

- (1.) A DÖK céljainak megvalósításában való aktív közreműködés.
- (2.) A DÖK alapszabályának és egyéb szabályzatainak megtartása, a DÖK szervezetei által hozott határozatok végrehajtása.
- (3.) Amennyiben a DÖK képviselőnek megválasztotta, a Közgyűléseken való részvétel. A DÖK tagjainak a jogszabályban foglaltak alapján véleményezési jogköre van, ily módon kapcsolódnak az intézményi döntéshozatal rendjébe. A DÖK véleményét az alábbi esetekben kell kikérni az intézményi döntéshozatalban:
 1. az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
 2. a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
 3. a házirend elfogadása előtt,
 4. az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 48.§-a értelmében a DÖK munkáját egy az erre a feladatra kijelölt felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a DÖK javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

➤ A pedagógus – pedagógus kapcsolatban

- az iskola pszichés klímáját a vezetők és a pedagógusok magatartása, viselkedése határozza meg,
- humánus, emberi magatartásra, segítőkészségre, kollégáink és a gyermekek megértésére inspiráljuk egymást,
- a pedagógiai munkában alapvető igény a magas színvonalú felkészültség és felkészülés,

- konszenzusra vagy kompromisszum létrehozására törekszünk, amelyben ugyanakkor érvényesül a többségi akarat és az előzetesen egyeztetett vezetői elképzelés is,
- a vezetői eszközök és a felelősség megosztott a vezetői személyek és testületek között, ugyanakkor a szervezet kellően hierarchikus a vezetők felelősségének hangsúlyozásával.

1.8.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái

- A pedagógus – tanuló kapcsolatban
 - a konstruktív életvitel erősítése és a destruktív megnyilvánulások visszaszorítása állandó feladat,
 - a tanulók és a pedagógusok között a közvetlen, partneri légkör megteremtése alapvető követelmény: a bizalomra és együttműködésre, egymás segítésére építő közösségfejlesztő magatartással,
 - a tanulók, szülők és a pedagógusok közötti háromoldalú kapcsolatok rendszeressége az azonos irányú pedagógiai hatás egyik feltétele,
 - az együttműködésben a pozitívumokra helyezzük a hangsúlyt,
 - az iskola diákjai és a nevelő tantestület közötti kapcsolattartást a diákképviselők látják el,
 - a diákképviselők keresik meg az igazgatót is az őket érintő problémák megoldására,
 - az igazgató rendszeresen írásban is felkéri a tanulókat a véleménynyilvánításra.
 - A válaszadás történhet:
 - személyre vonatkozó kérdésekben, írásban személyre bontva,
 - nagyobb közösséget érintő kérdésekben a felölölő közösség felé írásban a diákképviselőn, osztályfőnökökön keresztül.

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

- A pedagógus – szülő kapcsolatban
 - évente legalább kétszer minden osztályfőnök szülői értekezletet tart,
 - a közvetlen kapcsolattartás az osztályfőnökön keresztül történik,
 - a szülői értekezletek után fogadóórán felkereshetik a szülők a szaktanárokat,
 - az iskola jelzi a szülőknek, ha a tanuló igazolatlanul mulaszt, romlik a tanulmányi eredménye vagy magatartása,
 - az iskola meghívja a szülőt a tanulóval kapcsolatos esetmegbeszélésekre,
 - a szülő felkeresheti az iskolát nevelési gondjaival kapcsolatban, és tőlünk segítséget kap, vagy szakellátáshoz továbbítjuk jelzéseit,
 - a kapcsolattartás napi formája az e-ellenőrző könyvön keresztül, vagy elektronikus levél útján és/vagy telefonon történik.
 - A szülő jelzi az iskola felé gyermeke bármilyen okból történő távolmaradását.

- A sajátos nevelési igényű tanulók szülei tájékoztatást kapnak az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, az éves célokról és megvalósulásukról.
- Minden pedagógus a hét egy órájában fogadó órát tart, ahová bejelentkezés után jöhetnek a szülők. A fogadó órák időpontja az iskolai honlapon megtalálható

A szülők írásos tájékoztatása

- *A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén.* Minden félévben az iskolai ütemtervnek megfelelően tantárgyanként értesítést kap a szülő a tanuló esetleges bukásra állásáról. Ugyancsak rendszeres tájékoztatást kapnak a szülők a tanulók hiányzásairól a Házirendben megfogalmazottak szerint. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.
- A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint *a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről,* amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A szülői munkaközösség

- *A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét.* A szülői munkaközösség annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői munkaközösség véleményét nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatózó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1 A vizsgaszabályzat célja

A vizsgaszabályzat célja, hogy az intézményben zajló vizsgák (osztályozó, különbözeti, javító, tantárgyi vizsgák) lebonyolítása, eredménye minden érintett (vizsgázó, vizsgáztató) számára egyértelmű legyen.

1.9.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik, vagy akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti, vagy osztályozó vizsga letételét írhatja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A fentiekén kívül iskolánk nevelőtestülete a sikeres érettségi vizsgák érdekében minden félév és tanév végén tantárgyi vizsgákat szervez, melynek részletes lebonyolítását ennek a dokumentumnak **függelékében** szabályozza!

1.9.3 A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában és helyi tanterveiben található követelményrendszerével.

Az értékelés rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Vizsgák tantárgytól függően írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészekből állhatnak.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell letennie.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készül 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételkor különbözeti/osztályozó vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti/osztályozó vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamismétléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön, kivéve, ha a tanuló azonos típusú intézményből jön. Ekkor a szülő és a tanuló nem kérheti az évfolyam megismétlését.

Ha a tanuló olyan iskolából érkezik, ahol nem tanult bizonyos tantárgyakat, melyet itt kellett volna, akkor osztályozóvizsgát köteles tenni.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való besorolásáról az igazgató dönt. A középiskolában a tanuló beiratkozásához be kell mutatni a tanuló személyi igazolványát vagy születési anyakönyvi kivonatát, és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványokat. Minden iskolaváltással és átvétellel kapcsolatban a hatályos jogszabályi környezetnek figyelembevételével egy személyben az iskola igazgatója jogosult dönteni.

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

Általános felvételi eljárással az a tanuló kerülhet be a gimnáziumba, aki a felvételi követelményeknek eleget tesz.

• Pontszámítás összefoglalása:

Iskolánk a központi írásbeli dolgozatok eredményei, a tanulók 5-8. osztályos érdemjegyei és a felvételi elbeszélgetés alapján dönt a felvételiéről. Szóbeli elbeszélgetésen elsősorban a tanulók jellemére, viselkedésére vagyunk kíváncsiak, különös tekintettel a magatartás-szorgalom minősítésekre!

A felvételi szabályzatban rögzíti az alábbiakat: pontazonosság esetén a felvételiző tanulók rangsorolásakor a következő szempontok döntenek:

Előnyben részesül:

- 1) a halmozottan hátrányos helyzetű,

- 2) a kerületben lakó,
- 3) a sajátos helyzetű tanuló,
- 4) az írásbeli vizsgán szerzett pontja magasabb, mint a hozott,
- 5) egy vagy több testvére az iskolánk tanulója (volt),
- 6) családi kötődése van a gimnáziumhoz (pl. szülője is a gimnázium tanulója volt).

2 Helyi tanterv

Az iskola helyi tantervének kialakításában a Nat, illetve a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló **a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról** szóló az irányadó. Az iskola helyi tantervét a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, és az érettségi vizsga követelményei alapján készítette el. A nem kötelező tanórai foglalkozások és a tanórán kívüli foglalkozások meghatározásakor figyelembe vettük tanulóink átlagos felkészültségét, a kétszintű érettségi vizsga követelményeit.

A helyi tantervünket a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012 (VI.4.) Korm. rendelet és a hozzá kapcsolódó kerettantervek szabályozzák.

2.1 Óratervek

2.1.1 Nat 2020 - Gimnáziumi nevelés-oktatás

(felmenő rendszerben 2020. szeptember 1 –től)

4 évfolyamos Gimnázium- általános tanterv				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3+1	3+2	4+1	4+1
II. idegen nyelv	2	2	2	2
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3+1	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Biológia (11.-12. évf. fakultáció)	3	2	4	4
Fizika (11.-12. évf. fakultáció)	2	3	2	2
Kémia (11.-12. évf. fakultáció)	1	2	2	2
Földrajz (11.-12. évf. fakultáció)	2	1	2	2
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek			1	
Digitális kultúra (11.-12. évf. fakultáció)	2	1	2+2	4
Mozgókép és médiaismeret			2	1+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötött célú órakeret			4	4
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34

Négy évfolyamos gimnázium – emelt szintű tanterv - angol nyelv				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	4+2	4+2	5+1	5+1
II. idegen nyelv	2	2	2	2
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3+1	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Biológia (11.-12. évf. fakultáció)	3	2	4	4
Fizika (11.-12. évf. fakultáció)	2	3	2	2
Kémia (11.-12. évf. fakultáció)	1	2	2	2
Földrajz (11.-12. évf. fakultáció)	2	1	2	2
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek			1	
Digitális kultúra	2	1	2+2	4
Mozgókép és médiaismeret			2	1+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötött célú órakeret			4	4
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34

2.1.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. *Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért.* A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.

A 2013/2014-es tanévtől kezdve a **Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságon** keresztül bonyolítjuk le a tankönyvek beszerzését.

A nyomtatott taneszközökön kívül néhány tárgyhoz egyéb eszközökre is szükség van. Az egyes tárgyakhoz szükséges kötelező taneszközöket a tárgyat tanító tanárok határozzák meg, az iskola helyi tanterve alapján. Ezekről az eszközökről a tantárgyat tanító tanárok adnak tájékoztatást a tanulóknak, valamint szüleiknek az osztályfőnökökön keresztül. A tankönyvlistát az előző tanév májusáig a Szülői szervezettel ismertetjük és kikérjük véleményét.

Az iskolai könyvtárban rendelkezésre állnak az oktatáshoz, neveléshez szükséges tankönyvek, szakkönyvek. Ezek száma folyamatosan növekszik. Ezen felül iskolánk **Együttműködési Megállapodást** kötött az **Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral** (XV/1. sz. 1163 Budapest, Eötvös u. 8), mely alapján tanulóink, pedagógusaink használhatják a könyvtár szolgáltatásait. Tanulóink beiratkozhatnak a könyvtárba és tanórákon is látogathatják az intézményt.

Az egyes tantárgyakhoz szükséges tankönyveket, taneszközöket a szakmai munkaközösségek választják ki a következő szempontok figyelembevételével:

Tankönyvek esetében

- **Évente szerződést kötünk a Mozaik kiadóval, így tanáraink és diákjaink digitális formában hozzáférnek a kiadó tankönyveihez, egyéni bejelentkezéssel.**
- Általános didaktikai szempontból olyan tankönyveket alkalmazunk a tanítási órákon, amelyek egyforma súlyt fektetnek a feladat megértésére, megtanítására, automatizálására.
- Szakmódszertani szempontból arra törekszünk, hogy NAT-kompatibilis, sorozatjellegű, érdekes, motiváló (ezért alkalmazzuk a MOZAIK kiadó kiadványait is) az életkori sajátosságoknak megfelelő szövegeket, feladatokat tartalmazzon a tankönyv. Nyelvhelyességi, helyesírási szempontból kifogástalan legyen. Fejlesszen logikus gondolkodást, érzelmeket és nyelvi tudatosságot. Biztosítson kellő számú feladatot a begyakoroltatáshoz.
- Külső megjelenés szempontjából a tankönyv legyen ízléses, ötletes, tartalmazzon funkcionális illusztrációkat, ötletes, áttekinthető ábrákat. Tipográfiaiilag a fokozatosság elve érvényesüljön benne.
- A munkaközösségek tagjai konzultáljanak, hogy lehetőség szerint az azonos jellegű osztályokban egységes tankönyv, taneszköz kerüljön alkalmazásra, de nem zárkózunk el a szaktanár egyéni döntésétől sem indokolt esetben.

- Ha a szaktanár olyan tankönyv mellett dönt, mely nem szerepel a tankönyvlistán és azért nem is ingyenes, akkor az igazgató engedélyezése után ki kell kérni az adott osztály szülőinek a beleegyezését is.

A taneszközök esetében

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Egyéb taneszközök esetében az adott tantárgy eredményes elsajátításához az eszközöket részben az iskola biztosítja, részben a szülő vásárolja meg. Ebben olyan egyensúlyt kell teremteni, hogy megvásárlásuk a szülők számára ne legyen anyagilag megoldhatatlan feladat. A tanítási órákhoz szükséges szülők által beszerzendő taneszközökről a szülőket az új tanév előtt tájékoztatjuk.
- A taneszközök vásárlásakor kiemelt fontossággal bírnak a digitális oktatás során használt eszközök, szoftverek.

2.2 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.2.1 A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A középiskola első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Fontos a megfelelő tanulási módszerek kialakítása, az iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakítása, illetve továbbfejlesztése.

Ezért tanulóink több olyan tanórán vesznek részt, ahol elsősorban a fenti kompetenciák elsajátítása a cél.

A középiskola 9-10. évfolyamán nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia, vitaszakkör stb. eszköztárának alkalmazásával is igyekszünk megvalósítani.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

2.2.2 A 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A középiskola 11-12. évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. Konkrétan tanulóink fő motivációja a sikeres érettségi, illetve felvételi vizsgák letétele.

Ezek az évfolyamokon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

2.3 A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása iránti igény és annak megvalósítása

A digitális átalakulás nem választás kérdése, hanem elkerülhetetlen jelenség.

21. századi képességek, melyeket fejlesztünk:

- Együttműködés
 - Páros munka
 - Csoportmunka
- Tudásépítés
 - Projektmunka a tanár, mint mentor irányításával
- IKT-eszközök használata
 - Digitális osztályterem (pl. *Google Classroom*) létrehozása
 - Tananyagok megosztása

- Házi feladatok, beadandó munkák kiadása, tárolása
- Folyamatos kommunikáció
- Dokumentumok, videók, 3D animációk, prezentációk elérhetővé tétele
- Digitális tankönyvek, füzetek használata (pl. Mozabook)
 - Digitális tankönyvek használata
 - Digitális füzetek létrehozása az órai munkához
 - Digitális extra tartalmak elérhetősége és használata
- Digitális eszközök használata (Interaktív tábla, mobiltelefon, tablet)
 - Digitális tananyagok, felületek elérhetősége (pl. Geogebra, LearningApps, Okosdoboz, Quizizz, Quizlet, Socrative, Kahoot, stb.)
 - Digitális tananyagok létrehozása
- Kommunikációs felületek használata (pl. Discord vagy Teams vagy Zoom)
 - Folyamatos konzultáció lehetőségének biztosítása
- Valós problémák megoldása
 - A tankönyv fejezeteihez kapcsolódó nyílt végű feladatok kiadása
 - A nyílt végű feladatok megoldása csoportmunkában
- Önszabályozás
 - Feladatmeghatározás
 - Munkamenet megszervezése
 - Folyamat közbeni állandó visszajelzés
 - Értékeléshez kiszámítható szempontrendszer megadása
 - 1-1 hetes távoktatási periódusok megvalósítása

A digitalizáció arra ad lehetőséget, hogy a legújabb ismeretekkel és adatokkal dolgozzunk, nemcsak mi, tanárok, hanem a diákok is.

A digitalizáció megadja a lehetőséget arra, hogy a megszokott tanulásszervezéstől (előadás – házi feladat – gyakorlás – számonkérés) a projektszemlélet felé mozduljunk el. A tanulás célja nem elsősorban a jó dolgozat, hanem a projekt elvégzése lesz. A digitalizáció abban segít, hogy a tanár előadó helyett projektmenedzser legyen. Fő feladata a diákok, esetleg a diákcsoportok munkájának követése és segítése, a fejlesztő visszajelzés biztosítása.

A digitalizáció a diákok lehetőségeit is megnöveli a projektek megoldásához, hiszen szinte azonnal jutnak információhoz és sokrétű eszközök vannak a kezükben.

A digitális eszközök használata lehetőséget teremt a differenciált oktatásra, hogy a tanulók saját ütemezésükben hatékonyabban tudjanak tanulni, illetve a tananyagot jobban a tanulók érdeklődési köréhez lehessen igazítani.

A digitális oktatás megteremti a lehetőségét annak is, hogy rendkívüli vészhelyzet esetén (iskolabezárás), az oktatás folytatódjon, megvalósuljon.

2.4 Projektoktatás

Iskolánk lehetőségeinek megfelelően részt vesz a központilag kialakított projekthetek megvalósításában. Tervezés alatt van saját projekthét megszervezése, lebonyolítása.

2.5 Mindennapos testnevelés

2. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük. Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyet a szaktanárok leheterheltsége, illetve az infrastruktúra lehetőségei szerint a következő módokon szervezhetjük meg:

- heti három órát az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk.

A 4. és 5. testnevelés órát diákjaink számára az alábbi rendben biztosítjuk:

- a diáksportkörben sportoló tanulók számára a választott szakosztályban heti 2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétellel,
 - a tanulók által a délutáni időszakban választott sportágban biztosított heti 2 óra foglalkozáson történő részvétellel, a választható sportágakat az intézmény igazgatója a tanév indítását követően nyilvánosságra hozza,
 - a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával.
- Iskolánk tanulói a téli időszakban rendszeresen látogatják a VASAS jégcsarnokot a testnevelés óra keretében.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak listáját a helyi tanterv tartalmazza, indításuk pedig a jelentkezők száma alapján történhet. A választható tanórán kívüli foglalkozások tanulói és szülői igényfelmérése minden tanév szeptember 10-ig történik meg. A foglalkozások indíthatóságát a jelentkezők száma dönti el. A foglalkozások kezdete október 01.

A pedagógus választás szabályai:

A tanító pedagógus megválasztására a tanulói közösségnek kizárólag abban az esetben van lehetősége, ha a választandó pedagógus az adott feladatnak megfelelő, jogszabályban előírt végzettséggel rendelkezik, valamint választása nem sérti más tanulóközösségek érdekeit és a pedagógus leterheltsége ezt lehetővé teszi.

2.7 A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

A 9.-12. évfolyam tanulmányainak lezárása kétszintű érettségi vizsgával történik. Az érettségire történő végleges jelentkezés (a tantárgyankénti szint megjelölésével) jellemzően a 12. tanév február 15-ig történik.

Emelt szintű érettségi vizsga:

- Az írásbeli érettségi vizsgán központilag előírt írásbeli feladatsorokat kell megoldani, megválaszolni, kidolgozni.
- A szóbeli tételek címét és részleteit az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján központilag határozzák meg.
- Az emelt szintű írásbeli és szóbeli vizsga megszervezése és lebonyolítása központilag megjelölt intézményekben történik

Közép szintű érettségi vizsga:

- Az írásbeli érettségi vizsgán központilag előírt írásbeli feladatsorokat kell megoldani, megválaszolni, kidolgozni.
- A szóbeli tételek címét és részleteit az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján a vizsgáztató szaktanár állítja össze. A tételek összeállításánál törekedni kell a változatos, a problémamegoldást ösztönző, egyértelmű megfogalmazásokra. A tételek elkészítésénél alkalmazni kell a helyi tantervben található követelményeket is. Az igazgató által megküldött tételsort a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.
- A vizsga megszervezése és lebonyolítása az iskola feladata.

Iskolánkban minden diák számára kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon legalább egy heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás, amelynek feladata a közép vagy emelt szintű érettségire történő felkészülés segítése.

Iskolánk az alábbi középszintű érettségi vizsgákra készít föl a tanulmányok során:

- Magyar nyelv és irodalom
- Történelem
- Idegen nyelv (angol, német)
- Egyéb idegen nyelv (olasz)
- Matematika
- Fizika, kémia, biológia, földrajz
- Informatika, testnevelés, mozgókép és média ismeret

Az intézmény az alábbi érettségi tantárgyakból állított össze középszintű érettségi témaköröket (a témaköröket a Pedagógiai Program függeléke tartalmazza):

- Magyar nyelv és irodalom
- Történelem
- Matematika
- Idegen nyelv (angol, német, olasz)
- Földrajz
- Biológia
- Digitális kultúra
- Kémia
- Fizika
- Testnevelés
- Mozgókép és médiaismeret

Iskolánk az alábbi emeltszintű érettségi vizsgákra készít föl a tanulmányok során:

• Magyar nyelv és irodalom	• Biológia
• Történelem	• Digitális kultúra
• Angol nyelv	• Földrajz

Azokat a tanulókat, akik valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tettek, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítették, az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén kérésükre felmentés adható az adott tantárgy értékelése és minősítése, valamint felmentjük az adott tantárgy tanítási óráján való részvétel alól, de az adott órán az iskolát nem hagyhatja el (kivéve, ha az utolsó óra). A felmentésről - kérelem benyújtása után - a tanév elején az igazgató Határozatot hoz, melynek egyik példányát a tanuló kapja meg. A Határozat rögzítésre kerül az elektronikus naplóban és a Törzslapban is.

2.7.1 Fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű oktatásban

Iskolánkban először a 11. évfolyamon van lehetőség a fakultáció választására. A fakultációs oktatás szervezésekor tudatosan készítjük fel diákjainkat a pályaorientációs tevékenységgel erre a választásra, hogy a legoptimálisabb fakultáció vagy fakultációk választására kerülhessen sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében. A 9-10. évfolyamon végzett pályaorientációs tevékenység eredményeként, a 10. évfolyam végén a diákok a szülők bevonásával, az általuk aláírt nyilatkozattal, a szaktanárral konzultálva döntenek az emelt szintű fakultációk választása mellett. *A tagozatos oktatás figyelembevételével egy vagy két fakultációt ajánlunk a diákoknak, hiszen a felsőoktatásba való bejutáshoz egyre inkább szükséges az emelt szintű érettségi, s nem csak egy tárgyból.* Legalább egy fakultáció választása kötelező azoknak a diákoknak, akik még nem tudják a továbbtanulásuk irányát, de egy-egy tárgyból jól teljesítenek, iránta érdeklődést mutatnak, a későbbiekben ez segíthet a továbbtanulás irányának meghatározásában. Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározásakor a Nemzeti alaptanterv és a 40/2002. (V.24.) OM rendeletben meghatározott követelményeket vettük figyelembe.

Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat, tehát legalább a közepes emelt szintű eredményt elérje. A felkészítés során azonban arra törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva, ne csak a plusz pontokat, de a lehető legmagasabb százalékos eredményt célozzák meg a felsőoktatásba való bejutás zálogaként. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a felsőoktatásban is hasznát veszi.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az emelt szintű oktatásban minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége.

2.8 A tanuló tanulmányi munkájának értékelése, számonkérésének követelményei és formái

2.8.1 A tanulók értékelése

A tanulók értékelésének célja, hogy jelezze a pedagógus számára a tanuló tudásszintjét, teljesítményszintjét, fejlődését, fejleszthetőségét. Adjon tájékoztatást a szülőnek, hogy milyen gyermeke viszonya az iskola követelményeihez.

Nagyon fontos, hogy:

- motiválja a tanulókat az elképzelt vagy elvárt jövőképük érdekében,
- segítse elsajátítani diákjainkkal az önértékelés képességét.

Ezek a célok akkor valósulhatnak meg, ha a pedagógus értékelésével ezeket elősegíti. Ennek érdekében figyelemmel kell lennie arra, hogy az értékelése legyen folyamatos, rendszeres, következetes, szakszerű, minden tevékenységre kiterjedő, tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú. Elengedhetetlen követelmény az is, hogy az értékelés célja, követelményei az érintettek számára előre ismertek legyenek.

Az értékelés módjai

– Formatív értékelés

A formatív értékelést elsősorban a tanítási-tanulási folyamat közben alkalmazhatjuk sikerrel, ennek célja ugyanis az éppen aktuális tudásszint vagy készség szint megállapítása. Fontos megjegyeznünk, hogy ehhez az értékelési eljárásához nem célszerű érdemjegyeket vagy további következményeket vonzó értékeléseket illeszteni, hiszen nem ez a célja, hanem a fejlesztés, formálás, illetve az ezt befolyásoló fontos tényezők, tudáselemek és motivációk feltárása. *Általában szóbeli értékelést jelent.*

– Szummatív értékelés

A szummatív értékelést általában egy-egy tematikus egység végén vagy fontosabb csomópontoknál érdemes alkalmaznunk. Ennek az értékelési eljárásnak az a legfőbb jellemzője, hogy célja a tanulók közötti különbségek feltárása és azok érdemjeggyé (vagy más értékelési formává) történő alakítása. Az ilyen értékelési lépések során kapott jegyek irányadóak lehetnek mind a tanárok, mind a tanulók számára, s fontos tulajdonságuk a tanítás-tanulás folyamatának visszacsatolása is. *Általában írásbeli értékelést jelent.*

– Diagnosztikus értékelés

Diagnosztikus értékelést általában akkor célszerű alkalmaznunk, ha az a célunk, hogy a tanulók indulási szintjét állapítsuk meg, pl. egy-egy nagyobb tematikus egység indításakor az előzetesen tanult ismeretekről. Ez az eljárás tájékoztathat a tanulók tudásáról, készségeiről és képességeiről. Mindezek ismeretében a későbbi tanítási-tanulási folyamat jobban irányítható, felépíthető és szervezhető. A formatív értékeléshez hasonlóan azonban itt sem célszerű érdemjegyeket vagy más jellegű értékeléseket alkalmaznunk, érdemesebb inkább arra

törekednünk, hogy értékelő megjegyzéseink, véleményeink a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek értékeire és hiányosságaira hívják fel a figyelmet.

Domináns kiindulópontok:

- A tanuló a két értékelés között mennyit fejlődött vagy hanyatlott.
- Az adott teljesítményének mi az objektív értéke.

Sajátos nevelési igényű tanulók értékelésnek szempontjai:

A szakértői vélemény alapján az intézményvezető mentesítheti a tanulót az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, a gyakorlati képzést kivéve. A szülő kérésének megfelelően a szakértői vélemény alapján javasolja a szóveges értékelés és minősítés alkalmazását. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai teljesítményeit döntően szóveges fejlesztő értékeléssel (tanulást támogató értékeléssel) végezzük, amely a NAT által kijelölt célok elérését is támogatja. A szóveges értékelés történhet szóban vagy írásban.

Nagyobb időközönként sor kerül minősítő, szummatív értékelésre is, amelynek célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje eléri-e a tanulási eredményekben foglalt kritériumokat. Az értékelés ez esetben tudáspróbák alapján történik, és százalékosan vagy ötfokú skálán lehet kifejezni. A tanuló a mérési-értékelési helyzetben élhet a jogaival (pl. eszközhasználat, több idő stb.), továbbá arányosan jelennek meg a követelményekben a kompetenciák, az ismeretek, a készségek és az attitűdök is. Törekszünk a tanulói tevékenységek és produktumok változatosságára.

2.8.2 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- **röpdolgozat** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
 - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
 - a röpdolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
- **számonkérő dolgozat háromnál több óra anyagából**
 - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
 - a számonkérő dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
- **témazáró dolgozat egy vagy több átfogó témakör anyagából**
 - jellemzően az osztály egészét érinti,
 - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,
 - a témazáró dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amelyet jelöléssel jegyez be a szaktanár a digitális naplóba, azonban az átlagszámításnál súlyozottan kétszeresen számít.

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája a középiskolai oktatásnak, de iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

2.8.3 A szóbeli feleltetés szerepe és jelentősége

A szóbeli feleleteket, mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók. Nem feleltethető szóban a tanuló egy-egy nagyobb fejezet teljes anyagából a témakör összefoglalása, áttekintése, a fejezet átismétlésével történő tanulói felkészülés biztosítása nélkül.

Osztályzattal történő tantárgyi értékelés kritériumai

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az érettségire megjelölt tantárgyak esetében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktanárok:

Százalékos értékelés tantárgycsoportonként				
	Magyar nyelv és irodalom, Történelem	Idegen nyelv	Biológia, Kémia, Földrajz, Informatika	Matematika, Fizika
jeles (5)	90-100	90-100	90-100	80-100
jó (4)	76-89	76-89	76-89	60-79
közepes (3)	50-75	50-75	50-75	40-59
elégséges (2)	30-49	45-59	36-49	25-39
elégtelen (1)	0-29	0-44	0-35	0-24

2.8.4 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A féléves, illetve év végi osztályzatok kialakítása

Fontos, hogy a számonkérés év közben folyamatos legyen.

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy *a tanuló rendelkezék egy félévben a heti óraszám + 1 osztályzattal.*

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel.* Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi.* A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A számonkérés formái szóbeli felelet, írásbeli felelet, órai munka, témazáró dolgozat, versenyen való részvétel, tanulói produktum. A tanulónak minden esetben, tisztában kell lenniük a követelményrendszerrel, az értékelés szempontjaival.

A tanév során minimum 3, a tanmenetben meghatározott felmérést kell íratni. Minden témát témazáró dolgozattal zárunk. A témazáró felmérések időpontját a tanárok legkésőbb egy héttel a dolgozat írása előtt közlik.

Tantestületi szinten úgy kell összehangolnunk az ellenőrző-értékelő munkát, hogy egy tanítási nap folyamán maximum **két** témazáró felmérés megírására kerüljön sor. Döntéseinkből lehetőség szerint ki kell zárni a szubjektív elemeket. Törekedjünk az elért teljesítményt pontozással értékelni. Az írásbeli felmérések kijavítására **10** tanítási napon belül sort kell keríteni. A tanulók értékelt írásbeli munkájukba betekintést nyernek, melyekben minden hibát kijavítunk és javíttatunk. Az osztályzatot a szaktanár az e-naplóba bejegyzi. A tanulónak lehetőséget kell kapnia a javításra.

Olyan vizsgaszerű szituációkat is meg kell teremtenünk, amelyekben a tanulók gyakorolhatják a vizsgahelyzetekben végrehajtandó feladatokat, s így sikerebben készülhetnek fel a tényleges írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgára:

- félévente minden tanulónak „félévi, illetve év végi záróvizsgán” kell részt vennie, amelynek tantárgyi eredményei súlyozottak a végleges osztályzatok kialakítása szempontjából,
- félévkor csak írásbeli (digitális kultúra esetén gyakorlati) vizsga,
- év végén írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgát kell tenni az érettségi preferált tantárgyak esetében,
- írásbeli vizsga tehető egyéb tantárgyak esetében is,

- a féléves vizsga a teljes félév tananyagát öleli fel, míg az év végi vizsga súlyozottan a II. félév tananyagán alapszik, de meg kell győződni az I. félév minimum követelményeinek teljesítéséről is.

Az osztályzatok kialakítása:

- az érdemjegyek súlyozott átlagának figyelembevételével,
- a kerekítés a szaktanár joga és felelőssége.

2.8.5 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. ***A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg,*** amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. ***A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapokon is szokásos mértéket.***

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai:

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 50-60 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A tanítási szünetekre, „hosszú” hétvégekre csak annyi házi feladat adható, mint normál esetben.
- Minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.

2.8.6 Az osztályfőnöki értékelés dicsérő és elmarasztaló rendszerének alkalmazási elvei.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere.** Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor *döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének.*

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,

- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

2.9 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. *Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felrőható vagy fel nem rőható okokból – nem teljesítette.*

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és a digitális kultúrát, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

2.11 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.11.1 A magatartás értékelésének elvei

A magatartásból adott minősítések feltételei:

Példás (5) minősítést kap az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő kinyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi. Szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne. A Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi. Nevelőivel, társaival, az iskola munkatársaival szemben tisztelettudó, udvarias. Fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész. Igazolatlan hiányzásainak száma max. 5 óra.

Jó (4) minősítést kap az a tanuló, aki részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás. A Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja. Nevelőivel, társaival, az iskola munkatársaival szemben tisztelettudó, udvarias, fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos. Igazolatlan hiányzásainak száma max. 10 óra.

Változó (3) minősítést kap az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni. A

Házirendet és egyéb szabályokat csak ismételt vagy állandó figyelmeztetéssel tartja be. Nevelőivel, társaival, az iskola munkatársaival szemben nem udvarias és nem tisztelettudó. Társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít. Fegyelme ingadozó, munkája pontatlan. Igazolatlan hiányzásainak száma max. 15 óra.

Rossz (2) minősítést kap az a tanuló, aki munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be. Közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek. A Házirendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem. Nevelőivel, társaival, az iskola munkatársaival szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle. Fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik. Igazolatlan hiányzásainak száma meghaladja a 15 órát.

2.11.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Példás az a tanuló, aki a tanulmányi munkában igényli tudása bővítését, céltudatosan és észszerűen szervezi meg munkáját. Munkavégzése pontos, megbízható. Minden tárgyban elvégzi feladatait. Önálló a munkában, önellenőrzése rendszeres. Kötelességtudata magasfokú, munkatempója állandóan lankadatlan, mindig felkészült, figyel, érdeklődik. Érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed. Egyes iskolai tárgyakban a tananyagon felül is teljesít.

Jó az a tanuló, aki figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi. Az órákra alaposan készül fel. Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Ösztönző hatásokra ellenőrzi önmagát. Tudja, hogy mihez kell segítséget kapnia. Általában felkészült, de érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó az a tanuló, akinek munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan. Önállótlan, csak utasításra kezd munkába, nem ellenőrzi önmagát. Munkája változékony jellegű. Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag az a tanuló, aki figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el. Nem hajlandó munkavégzésre. Nem törődik kötelességeivel. Érdéktelenség, teljes közöny jellemzi. Javító vizsgára vagy évismétlésre lett utasítva.

2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

81. § (1) Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa – az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban – az (5.) bekezdésben meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

(2) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott fizikai fitsségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – a mérésben érintett tanulónként – rögzíti és feltölti az (5.) bekezdés szerinti informatikai rendszerbe.

(3) A fizikai fitsségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az iskola testnevelés tantárgyat tanító és az iskola igazgatója által kijelölt egyéb pedagógusai tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitsségi szintjének további fejlesztése szempontjából – elsősorban az iskolai testnevelésórák keretei között – szükséges intézkedéseket.

(4) A fizikai fitsségi mérések iskolai adatai alapján az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai tanévenként javaslatot tehetnek a nevelőtestület részére a pedagógiai program részét képező iskolai egészségfejlesztési program módosítására.

(5) A Nemzeti Egységes Tanulói Fitsségi Teszt (a továbbiakban: NETFIT) a tanulók fizikai fitsségi mérésének adatait rögzítő, a 4. mellékletben meghatározott tartalmi keret szerinti informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer. A NETFIT rendszerbe azonosításra alkalmatlan módon feltöltött tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer automatikusan kiértékeli.

(6) A fizikai fitsségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a NETFIT rendszerbe. A fizikai fitsségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

(7) A tanulók fizikai fitsségi mérésének részletes szabályait az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé.

2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.13.1 Az iskola egészség nevelési elvei

Alapelvek, célok, feladatok

Alapelvek

Felelősség a jövő nemzedék egészségének megőrzéséért.

Célok

Az egészségfejlesztés fő célja képessé tenni az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal, lehetőségekkel. Az egészséget, mint értéket tűzzék célként maguk elé.

A legfontosabb célkitűzések:

- A fiatalok egészségmegtartási ismereteinek elmélyítése.
- Az iskola egészségbaráttá tétele.
- Az egészségfejlesztés váljék az iskola mindennapos gyakorlatává.
- A pedagógusok szemléletformálása, módszerek, ismeretek kibővítése.
- Az egészségesebb életmód iránti igény kialakítása.

Feladatok

Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

A megvalósításban az iskolaorvos, védőnő, a testnevelő, az ifjúságvédelemmel foglalkozó szakember, a rendőrség ifjúságvédelmi referense, az osztályfőnök, az egészségneveléssel foglalkozó tanárok összehangolt, egymást segítő és kiegészítő munkájára van szükség.

Az iskola valamennyi tevékenységi körébe be kell épülni az egészséges életmód szempontjából lényeges területeknek.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.
- Kötelező és javasolt védőoltások ismerete.
- Tudjon az iskolában folyó évenkénti véradásról és annak hihetetlen jelentőségéről.
- A tanulási technikák, a tanulási környezet kialakítása.
- Az idővel való gazdálkodás fontossága.
- A személyes válsághelyzetek felismerése és megoldási stratégiák ismerete.
- A betegség megelőzését (prevenció) és a gyógyulást segítő magatartás.
- A személyi higiénia, testi-lelki egészség.
- A környezeti ártalmak.
- Az egészséges táplálkozás, ételmszerbiztonság.
- A testedzés, a mozgás, a helyes testtartás.
- A szenvedélybetegségek okai és elkerülési lehetőségek.
- A szexuális felvilágosítás, a családtervezés alapjai.
- AIDS-prevenció.

Jövőkép

Hosszú távú célunk, hogy egészséges-harmonikus állampolgárokká váljanak tanítványaink.

Legyenek tudatában az aktív életmód által kínált előnyöknek, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásának, valamint saját fizikai képességeik megőrzésében játszott fontosságában.

Hiszünk abban, hogy egészségnevelésünk eredményeként tudják és ismerik a dohányzás káros hatásait, a szív- és érrendszeri betegségeket és azok megelőzését, az idegrendszer működését befolyásoló élvezeti és károsító hatású szerek káros hatását, tudnak az emlő és a here önvizsgálatának fontosságáról.

Szándékunk olyan diákokat kibocsátani, akik ismerik a túlzott napozás veszélyeit, ismerik korunk pestisének, az AIDS-nek a felismerhető jeleit, s ismerik azt, hogy a betegség miként akadályozható meg.

Bízunk abban, hogy diákjaink, elhagyva az iskolát, rendelkeznek olyan kommunikációs képességekkel, melyek segítik őket az egészségüket támogató döntések meghozatalában.

Az egészségnevelés megvalósításának módjai és színterei az iskolai és iskolán kívüli nevelő-oktató munkában

Az egészségnevelés összetettsége miatt fontos a tantárgyak közötti integráció. Jelentős az elvégzendő feladatok céljainak tudatosítása, az egyéni orientáció kialakítása.

Módszerek

Az egészségnevelés során az iskola elsősorban az élményalapú érzékenyítő módszereket kívánja alkalmazni, elsősorban videofilmek segítségével.

Iskolán belüli kommunikáció formái

Az iskolán belüli kapcsolatrendszer szerves része a szemléletformálásnak, mert az információhiány is gyakran oka az egészségkárosító tevékenységnek.

Az iskolán belüli kommunikáció formái:

- kortárs előadások,
- Vöröskereszt által meghirdetett versenyekre való jelentkezés (Egészségnevelési vetélkedő, Elsősegélynyújtási versenyek),
- Vöröskeresztrel karöltve iskolai véradás szervezése, a 18. életévüket betöltött tanulóink, illetve önként jelentkező szüleik részvételével.

Az iskolán kívüli kommunikáció formái

Kapcsolatfelvétel az illetékes szervekkel.

A szenvedélybetegségek

A szenvedélybetegségek ügyében tantestületünk mindennél fontosabbnak tartja a megelőzést.

Drogmegelőzés

Esélyt kell teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak a drogok visszautasítására. Az egyszeri alkalomból álló kábítószer-prevenció helyett a korszerű átfogó egészségfejlesztés keretébe ágyazott drogprevenció feltételeinek kialakítása. Iskolánkban a drogprevencióban vezető szerepe az ifjúságvédelmi felelősnek van, valamint lehetőség szerint az iskolai egészségfejlesztés területén együttműködő munkacsoportnak.

Ne valaminek a hiányát állítsa a középpontba (Ne drogozz!), hanem a pozitív célmegfogalmazást (Élj egészségesen! Javíts életminőségeden!).

Be kell látniuk, hogy a kábítószeresek fenyegetik a használót és hozzátartozóit egyaránt, ezért fontos lenne országos szinten csökkenteni a drogokhoz való hozzáférés lehetőségét (kínálatcsökkentés).

Dohányzás, alkohol

Mivel hazánkban a tizenéves korosztályt a szenvedélybetegségek közül – európai felmérések és saját tapasztalataink szerint egyaránt – leginkább a dohányzás és az alkoholfogyasztás érinti, napirenden tartjuk a dohányzástól és a mértéktelen alkoholfogyasztástól való elrettentést célzó ismeretterjesztő előadásokat is. A megelőző tevékenység fő színtere

közösségi szinten általában az osztályfőnöki és a biológiaóra, az egyének szintjén a nyílt, személyes beszélgetés. Mindennek háttere az oldott, nyugodt, szeretetteljes iskolai légkör, amely a tanulót nemcsak a védelmező közösség tagjává avatja, de a tőle elvárható teljesítményekre is ösztönzi.

Ugyanúgy, mint a drogmegelőzés terén, úgy a dohányzás és alkohol területén is képessé váljanak tanulóink annak visszautasítására, illetve tudjanak lemondani róla.

E területen is fontos lenne a szülők személyes példamutatása.

Feladatok:

- A szülők segítsék a tanulókat az iskolai feladatokban.
- Pedagógusok, oktatók, szülők támasszanak reális elvárásokat a tanulókkal szemben.
- Túlterheltségüket csökkentsük.
- Alacsony stresszterhelésnek tegyük ki a tanulókat.

Mentális kórképek és pszichoszomatikus betegségek

Noha a súlyosabb fegyelemsértések szerencsére ritkák, beilleszkedési, magatartási problémákkal gyakran találkozunk. Nagyon fontos, hogy az ilyen esetek kiszűrése és diagnosztizálása minél hamarabb megtörténjék. Ez az osztályban tanító tanárok, mindenekelőtt az osztályfőnök feladata. Tapasztalataink szerint a zavarok jelentős része a szülő és a tanár együttműködésével megoldható, különösen, ha a pedagógus jó empátiás készséggel rendelkezik, és így a szükséges bizalom megteremtődött közte s a tanuló között. Sokszor nagy tapasztalatot igényel azon esetek megítélése, amikor célszerű pszichológushoz fordulni. Sajnos a pszichés problémák hátterében sok esetben a családban meglévő munkanélküliség, szegénység, súlyos betegség áll: olyan tényező tehát, amely csupán jó szóval nem orvosolható.

Az utóbbi esztendőkből – az állandósult káros stressz következtében – a felnőtt-társadalom tagjaihoz hasonlóan a tanulóknál is tömegesen jelentkeznek olyan betegségek, mint a depresszió, a pánikbetegség és a (környezet szennyezettségével is szorosan összefüggő) allergia.

Minőségfejlesztés

Az egészségnevelés, egészségtan - a többi tantárgyhoz képest - markánsabban kell, hogy közvetítsen egy viselkedési módot. Ahhoz, hogy az egészséges életmódra való igény megjelenjen, megfelelően képzett pedagógusokra van szükség.

Célszerűnek és elengedhetetlennek látszik külön figyelmet fordítani arra, hogy jussanak el kollégák egészségneveléssel kapcsolatos előadásokra, továbbképzésekre, s ezeket az ismereteket, információkat közvetítsék kollégáiknak is. A pedagógusok számára az iskola váljon egészséges munkahellyé.

Az egészségvédelem jeles napjai

Az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékeztethetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, kiállítást vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Április 7. Egészségügyi Világnap

Május 8. Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 31. Dohányzásmentes Világnap
Október 10. Lelki Egészség Napja
Október 15. Nemzeti Gyaloglónap
Október 16. Élelmezési Világnap
December 1. AIDS elleni világnap

2.13.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés fogalma

„Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a tanulókat felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő, illetve élettelen környezettel,
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére,
- felkelti az igényt, képessé tesz:
 - a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
 - összefüggő rendszerben történő értelmezésére; a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére,
 - a problémák megkeresésére, okainak megértésére,
 - kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére,
 - az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben,
 - a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.” (KöNKoMP, 2004).

„A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.” (IUCN, 1970)

A környezeti nevelés intézményi alapelvei, céljai

- Rendszerszemléletre nevelés elve

Hosszú távú cél:

- Tegyük képessé a tanulókat arra, hogy a tanórán szerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal; lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.
- Természet és társadalom harmóniájának elve.

Hosszú távú cél:

- Alapozzuk meg tanulóinkban a természet, az épített és társadalmi környezet - benne az ember - harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag).
- Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az iskola esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

➤ Fenntarthatóság elve

Hosszú távú cél:

- Alakítsunk ki tanítványainkban a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt; a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

➤ Társas készségek fejlesztésének elve

Hosszú távú cél:

- Alakuljanak ki diákjainkban a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.
- Tanulóink életpályájuk során testben-lélekben kiegyensúlyozott, a változó társadalmi igényekhez alkalmazkodni tudó, kreatív állampolgárok legyenek.

➤ Tantárgyközi integráció elve

Hosszú távú cél:

- Legyünk képesek a különböző tantárgyak ismeretanyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására; a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

➤ Tanulásszervezési módok

Minden tantárgy programjába beépítjük a kerettantervekben megtalálható globális és regionális gondok mellé a helyi cselekvései feladatokat, lehetőségeket. Tanmenetünkben, tanítási programunkban is jelöljük ezeket. A tanulók fejlesztését a helyi természeti és kulturális értékek megismertetését is szolgáló feladatokkal, példákkal végezzük. A házi feladatokban, dolgozatokban, tehetséggondozásban is meg kell nyilvánulnia e szemléletnek.

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- ismerjék meg közvetlen természetes és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket),
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük,

- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a nyelvi környezetszennyezés elkerülésére,
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával,
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével; legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit, és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni,
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók:

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait,
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek reális becslésekre,
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók:

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá,
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia

A tanulók:

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz

A tanulók:

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket,
- értsék meg, hogy a társadalom földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék, szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók:

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet,
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Ének-zene

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- tudják azt, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,

- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak,
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Informatika

A tanulók:

- legyenek képesek az Interneten, illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjék meg az informatikában (pl. az Internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre,
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembe vevő szimulációkat és statisztikai teszteket,
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen,
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és poszttereket;
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait;
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások),
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével,
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit.

Testnevelés

A tanulók:

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket,
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök és a tornaszerek,
- sajátítsanak el régi magyar mozgást igénylő népi játékokat.

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására,
- segítse az egészséges napi/heti/évszakos életritmus kialakulását.

Osztályfőnöki tevékenység

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek - e tennivalók körül is egyre több a bizonytalanság. Az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságképet. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, az iskolai büfé kínálata, a szükségtelen túl-csomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együtt gondolkozását kívánja meg.

Módszerek

A környezeti nevelés módszertani szakirodalma gazdag, ezekből a következő szempontok szerint választunk:

- a tanulói aktivitást igénylő módszerek előtérbe helyezése,
- szenzitív pedagógia,
- érzelmi minták közvetítése élmény gazdag helyzetek megteremtésével,
- viselkedési minták közvetítése, példamutatás,
- önismeret fejlesztése,
- döntési helyzetek biztosítása,
- ismeretek, tapasztalatok közvetítése,
- az egyéni, kiscsoportos és nagycsoportos, tömeges hatás megfelelő alkalmazása,
- a nevelői tevékenység mellett adekvát módon alkalmazandó a tanulói és együttes tevékenységek kombinálása,
- irodalmi, képzőművészeti pályázatok, kiállítások,
- terepi formák.

Taneszközök

- tankönyvek, segédkönyvek, szemléltető- és mérőeszközök
- környezetvédelmi szakirodalom
- vízminőségi, talajminőségi, levegőminőségi vizsgálatokhoz gyors tesztek, vegyszerek
- meteorológiai mérésekhez eszközök

Kommunikáció

Az iskolán belüli kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértessük a résztvevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. A faliújság aktuális hírei (tanáriban, diákságnak) lehetőséget teremtenek az információátadásnak.

Az iskolai honlap lehetőségeit kihasználva folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket (iskolai dolgozók, szülők, lakosság, régi diákok).

Továbbképzések

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, anyagi bázisával segíti a szakkönyvbeszerzést, a folyóiratok elérhetőségét. Az internet-hozzáférés minden tanár és diák számára lehetséges. A továbbképzéseken részt vett kollégák átadják tanártársaiknak az ott szerzett ismereteiket, tapasztalataikat.

Nevelési értekezletek, tanfolyamok, meghívott szakértők, előadók közreműködésével.

Az iskola vezetősége szorgalmazza, hogy minden munkaközösségben legyen olyan tanár, aki környezeti neveléshez kapcsolódva akkreditált továbbképzésen vesz részt.

A környezetvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, kiállítást vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Február 2. Vizes Élőhelyek Világnapja
Március 6. Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22. Víz Világnapja
Március 23. Meteorológiai Világnap
Április 3. Csillagászati Világnap
Április 4. Laboratóriumi Állatok Napja
Április 22. Föld Napja
Április 24. Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 10. Madarak és Fák Napja
Május 15. Állat- és növény szeretet napja (Magyarországon)
Május 15. Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18. Múzeumi Világnap
Május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja
Június 5. Környezetvédelmi Világnap
Június 8. Óceánok Világnapja
Június 17. Világnap az Elsivatagosodás Ellen
Június 21. A Nap Napja
Június 25. Barlangok Világnapja
Július 11. Népesedési Világnap
Augusztus 9. Állatkertek Napja
Szeptember 16. Ózon Világnapja
Szeptember 22. Autómentes Nap
Szeptember 23. Takarítási Világnap
Október 1. Habitat Világnap
Október 4. Állatok Világnapja
Október 8. Madárfigyelő Világnap
Október 8. Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 21. Földünkért Világnap
Október 31. Takarékosági Világnap
November 17. Füstmentes Nap
November 27. Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 29. Biodiverzitás Védelmének Napja

2.14 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.*

Ebben a munkában kiemelkedő szerep jut az osztályfőnököknek, ifjúságvédelmi felelősnek, szociális munkásnak iskolatitkárnak, igazgatónak.

Veszélyeztetettség okai:

- környezet,
- anyagi,
- tanuló személyiségéből adódó ok.

Az okokat kell lehetőség szerint feltárni, s lehetőség szerint enyhíteni, vagy megszüntetni.

Iskolánk alapfeladatként látja el a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatását, nevelését, képzését.

Célunk:

- segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe,
- segíteni a tanulók ismeretelsajátítását,
- biztosítani az egyéni ütemű fejlődést,
- pótolni az iskolai és/vagy családi, társadalmi szocializációs hiányokat,
- komplex személyiségfejlesztés.

Hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, aki:

- objektív-relatív deprivációból adódóan
- vagy másodlagos-következményes hátrányokból adódóan nem a képességeinek megfelelő fejlődési ütemben gyarapodik, bontakozik ki személyisége.

A hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységformák szolgálják:

- felzárkóztató programok szervezése a tanuló számára szabadon választható időkeretben,
- felzárkóztatás céljából megnövelt tanórai időkeretek a szabadon felhasználható időkeret alapján,
- szocializációs személyiségfejlesztő csoportok létrehozása és működtetése,
- drog- és bűnmegelőzési prevenciós programok (a szocializáció keretében),
- mentálhigiénés programok (ismeretterjesztő programok, tréningek stb.),
- pályaaorientációs tevékenység (elsősorban osztályfőnöki órák keretében),
- egyéni esetkezelések (szociálpedagógusok és külső segítők bevonása),
- tehetséggondozó programok (fakultációk, szakkörök stb.),
- kirándulások (csoport, osztály-, illetve iskolakeretben),
- versenyek, hagyományos iskolai rendezvények,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadó órákon, családlátogatások során, hirdetményeken,
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése,

- pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon,
- kirándulási hozzájárulások, alapítványi ösztöndíjak,
- kapcsolatfelvétel a külső segítő-szolgáltató intézményekkel és folyamatos együttműködés.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén,
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül,
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan kevés a hátrányos helyzetű tanuló. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Gimnáziumunk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. *Felvételi eljárásunk során* a jogszabály által lehetővé tett

maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

3 Záró dokumentumok

A függelékben található szabályzatok - mint igazgatói utasítások - jelen Pedagógiai program változtatása nélkül is módosíthatók, amennyiben jogszabályi előírások, belső intézményi megfontolások vagy az intézmény felelős vezetőjének megítélése ezt szükségessé teszi.

A Pedagógiai program módosítása csak a nevelőtestület elfogadásával, a jelzett közösségek egyetértésével és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

A fentiekén kívül felül kell vizsgálni a programot, ha azt a tantestület 50 %-a kéri.

A módosított pedagógiai program – a fenntartói jóváhagyás után – törvényi előírásoknak megfelelően **2023. szeptember 01.** napjától kerül bevezetésre.

A pedagógiai program felülvizsgálatát, módosítását az iskola nevelőtestülete és a fenntartó egyaránt kezdeményezheti. A pedagógiai program érvényességi ideje 6 év, az iskola nevelőtestülete rendszeresen végzi a program felülvizsgálatát és értékelését.

3.1 A dokumentum kezelési rendje

A Pedagógiai programot az iskolában érvényben levő Ügyviteli és iratkezelési szabályzat szerint kezeljük. A nyilvános dokumentumok elérhetősége:

Dokumentum	Elérhetőség
Pedagógiai program	Titkárság, honlap
Szmsz	Titkárság, honlap
Házirend	Titkárság, honlap

3.2 Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

3.2.1 Nevelőtestületi nyilatkozat

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete 2023. április 03-i értekezletén megtárgyalta és elfogadta.

Budapest, 2023. április 03.

A nevelőtestület képviselőjében:

Jegyzőkönyvhitelesítő

(Mellékelve az elfogadásról készült jegyzőkönyvi kivonat: jelenléti ív; a határozatképesség megállapítása; az elfogadás mellett, az elfogadás ellen, illetve a tartózkodó szavazók száma és aránya; keltezés; a jegyzőkönyv-vezető és a hitelesítő aláírása.)

3.2.2 SzMK Nyilatkozat

Az Innovációs Gimnázium szülői szervezetének (SzMK) képviselőjében nyilatkozom, hogy a szülői szervezet az iskola pedagógiai programját megismerte, az abban foglaltakkal egyetértett, meghatározott kérdések szabályozásánál véleményét az intézmény vezetőjének kifejtette, véleményezési jogával élt.

Budapest, 2023. április 03.

Szülői Munkaközösség képviselője

3.2.3 DÖK Nyilatkozat

Az Innovációs Gimnázium diákönkormányzatának (DÖK) képviselőjében nyilatkozom, hogy a diákönkormányzat az iskola pedagógiai programját megismerte, az abban foglaltakkal egyetértett, illetve a törvénynek megfelelően a véleményezési jogát gyakorolta.

Budapest, 2023. április 03.

a DÖK elnöke

Jóváhagyta:

Budapest, 2023. április 03.

Lénárt Péter
igazgató

3.2.4 Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

A ISZTI Közhasznú Nonprofit KFT., mint fenntartó az Innovációs Gimnázium pedagógiai programjának módosítását a mai napon jóváhagyja.

Budapest, 2023. április 20.

P.h.

Holcz Gábor
ügyvezető igazgató

(a fenntartói elfogadó taggyűlési jegyzőkönyv, mellékelve)